ZIRC ÉS VIDÉKE

PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Új folyam 4. évf. 5. szám | Ára: 400 Ft | Megjelenik havi egy alkalommal | 2021. április 30.

Két és fél tonna hulladéktól szabadították fel civilek a Cuha völgyét

„Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot?” – ez a Föld Napjának egyik jelmondata, melyet április 22-én ünnepelünk. Természeti értékünk, a Cuha-völgye fellélegezhetett egy kicsit ekkorra, hiszen két és fél tonna szemetet „bányásztak”, „halásztak” ki onnan önkéntesek a hagyományteremtő szándékkal életre hívott környezetvédő akció keretében. A „Cuháért & értünk” civil csoport a legnagyobb közösségi oldalon jött létre, és első megmozdulásuk március végén történt, amikor Zirctől egészen Porva-Csesznekig tisztították a Cuha-patak völgyét. A két hónapos előkészítő szervezés eredményeként több mint nyolcvan önkéntes vett részt a közös munkában, szinte minden korosztály képviseltette magát. A szelektíven összegyűjtött szeméthegyeket – melyek összsúlya 2 560 kilogramm volt –, a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Veszprém Megyei Szakaszmérnöksége szállította el április elején. A környezetvédő civilek a közösségi munkaerőhöz, a nemes célhoz partnerekre leltek, és folytatják a munkát, a Cuha-takarítás után újabb megtisztítandó helyszíneket javasoltak tervbe venni. Riportjainkban megszólaltattuk

Fiatalok is kivették a részüket a környezetvédelmi akcióból. A civil csoport megörökítette a patakmederből összegyűjtött 34(!) autógumi egyikét is

Kőrös Anna főszervezőt és több önkéntest, három résztvevőt pedig arról is megkérdeztünk, miért tartották fontosnak a részvételt a szemétgyűjtési akcióban, mit jelent számukra a környezetvédelem. *(10-11. oldal)*

Tour de Hongrie: részhajrá városunkban!

Zircet is érinti Magyarország legnagyobb kerékpáros eseménye, a Tour de Hongrie Magyar Kerékpáros Körverseny. A futam május 14-én, pénteken a délutáni órákban érkezik városunkba. A versenyt ugyanolyan színvonalú technikai felszereltséggel közvetítik, mint a világ legnagyobb kerékpárversenyeit. (*Részletek a 4. oldalon)*

Már nem teljesen üresek az iskolapadok

Április 19-től újraindult a tantermi oktatás az általános iskolák alsó tagozatán és az óvodák is kinyithatták kapuikat. A felső tagozaton és a középiskolákban május 10-ig továbbra is online tanítás van érvényben. A járványhelyzet miatt csak írásbeli érettségire kerül sor, a ballagás napján pedig virtuálisan tudják elbúcsúztatni az igazgatók a végzős diákokat. Körképünkben a zirci oktatási és nevelési intézmények vezetőit kérdeztük. *(12-13. oldal)*

Varrónők Zircen. Hogyan öltözködtek a zirci lányok és asszonyok a 20. század első felében?

Mesélő Múlt rovatunk írása gazdag képanyaggal a 14-15. oldalon olvasható.

ÉLETÜNK FORRÁSA

Május első vasárnapján az Édesanyákat köszöntjük.

Az Édesanyát, aki a létezés legszebb üzenetének, az Életnek forrása és annak a Léleknek a világra segítője, aki beláthatatlanul „messzi útról” érkezik a Mindenség „színpadára”. Az Édesanyák nem csak gyermeküket nevelik a testükben és lelkükben rejlő mélységes erő, szeretet és nyugalom által, ők azok, akik a családot és omladozó világunkat is összetartják. Ünnepi írásunk mellett Hoffmann Alexandra virágkötőt is megkérdeztük, milyen alkotásokkal készül Anyák-napjára. (8., 16. oldal)

A „VHK" Veszprémi Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. megbízásából tájékoztatjuk
ZIRC város lakosságát a 2021. évi LOMTALANÍTÁSRÓL

Zirc – LOMTALANÍTÁS

A lomok **kihelyezésének** időpontja:
2021. május 8–9. *(szombat, vasárnap)*

Az **elszállítás kezdetének** időpontja:
2021. május 10. *(hétfő)*

FIGYELEM! A lomtalanítás során a következő hulladéktípusok **NEM HELYEZHETŐK KI, így NEM KERÜLNEK ELSZÁLLÍTÁSRA:**

- **építési törmelék** (pl. kitermelt föld; beton-, tégla- vagy aszfalttörmelék; fa-, fém-, műanyaghulladék; nyílászáró)
- **veszélyes hulladék** (pl. festék, akkumulátor, vegyszer, gyógyszer)
- **elektronikai hulladék** (pl. háztartási berendezés, számítógép, telefon, TV, HiFi torony, barkácsgép)
- **kerti hulladék** (pl. lehullott falevelek, lenyírt fű, elszáradt virágok, gallyak, ágak)
- **gumiabroncs**
- **egyéb települési hulladék**
- **autóalkatrész**
- **szelektív hulladék** (pl. papír, PET palack, italoskarton, alumínium italosdoboz)

Zirci Közös Önkormányzati Hivatal

GYŰJTŐPONTOS ZÖLDHULLADÉK-GYŰJTÉS

Minden hónap 3. szerdáján (legközelebb május 19-én) 7.00 és 14.00 óra között a „VHK" Veszprémi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. gyűjtőpontos zöldhulladék-gyűjtést végez a közszolgáltatás keretében, díjmentesen, melynek helyszíne: Zirc, Alkotmány utca, sportpálya előtti terület. Az itt gyűjthető hulladék: lomb, fűkaszálék, apróra vágott fűnyesedék. Az itt leadott ágak legfeljebb 1 m hosszúak lehetnek, maximum 0,5 m átmérőjű kötegekben. Figyelem! A levegő tisztaságának védelme és az emberi egészség megóvása érdekében Zirc város közigazgatási területein egész évben TILOS az avar- és zöldhulladék szabadtéri égetése! *(Önk. információ)*

HIRDETÉS

AEGON

Aegon Magyarország
Zirc, Kossuth L.u.11.
06-88-414-169

NYITVATARTÁS:

H	13:00-17:00	0630/9743249
K	09:00-13:00	0620/9676632
SZ	09:00-13:00	0630/9743249
CS	09:00-13:00	0630/5442237
	13:00-17:00	0630/9553121

Ma tegyünk a holnapért!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Zirci Közös Önkormányzati Hivatal

a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 45. § (1) bekezdése alapján
pályázatot hirdet

Zirci Közös Önkormányzati Hivatal
Pénzügyi Osztály

pénzügyi osztályvezető
munkakör betöltésére.

A részletes pályázati kiírás megtalálható a www.zirc.hu honlapon, Zirc Városi Önkormányzat Facebook-oldalán és a Városháza hirdetőtábláján.

A pályázat benyújtásának határideje:
2021. május 17.

Búzaszentelés rádióközvetítéssel

A Zirci Római Katolikus Plébánia hirdeti, hogy a szokásos tavaszi terménymegáldásra **május 2-án, a 10.00 órai szentmise keretében kerül sor** a zirci bazilikában, melyet a Katolikus Rádió és a Kossuth Rádió is közvetít. *(kg)*

Megnövekedett forgalommal, jelentős zajhatással járhat a honvédségi gyakorlat

Térségünket is érinti az április 19. és június 30. között esedékes hadgyakorlat.

Az amerikai hadsereg által szervezett, kétévente Magyarországot is érintő „Defender Europe 21" elnevezésű gyakorlatsorozathoz a Magyar Honvédség is csatlakozott. Ennek keretében több főúton – így a városunkat átszelő 82-esen is – katonai könnyű- és nehézjárművek, valamint különböző haditechnikai eszközök közlekedhetnek nappal és éjjel egyaránt, ami esetenként megnövekedett forgalommal, jelentős zajhatással járhat – áll a Magyar Honvédség Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ tájékoztatásában.

A balesetek elkerülésének érdekében a honvédség kéri a lakosságot, hogy kiemelten figyeljenek a körültekintő közlekedésre, egyben hangsúlyozzák, hogy a vonatkozó jogszabályokat betartva törekednek arra, hogy a gyakorlattal a lehető legkisebb mértékben zavarják az állampolgárok nyugalmát. A lakosság megértését és türelmét előre is köszönik.

A katonai mozgásokkal kapcsolatos kérdés, kérés, probléma esetén az mh.ckmk@hm.gov.hu e-mail címen vagy a +36 30 153 5495-ös telefonszámon a nap 24 órájában rendelkezésre állnak.

ZIRC ÉS VIDÉKE PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Felelős kiadó: Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB
(8420 Zirc, József A. u. 1.) **Adószám:** 15569499-1-19
Telefon: +36 88/593-810 **E-mail:** zivi@zirckultura.hu
ISSN szám: ISSN 1215-4156 (Nyomtatott), ISSN 2631-0163 (Digitális)

Szerkesztő munkatársak: Kelemen Gábor, Csaba Lilla

Az újság példányonkénti ára: 200,- Ft. Előfizetési díj félévre (12 lapszám) 2.400,- Ft, egy évre (24 lapszám) 4.800,- Ft.
Megrendelhető a kiadónál, a www.zirckultura.hu honlapról letölthető formanyomtatvány kitöltésével.

Beszámoló az elmúlt időszak polgármesteri és elnöki döntéseiről

A kihirdetett veszélyhelyzetben, a katasztrófavédelmi törvény alapján Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének hatáskörét a polgármester gyakorolja, aki döntéseit a képviselők véleményének, javaslatainak figyelembevételével hozta meg.

Elindult a nyílt közbeszerzési eljárás a „Fenntartható közlekedésfejlesztés Zircen” elnevezésű projekt keretében megvalósuló buszöböl és gyalogos átkelőhelyek kivitelezési munkálataira, miután jóváhagyásra került az ezzel kapcsolatos ajánlattételi felhívás és a dokumentáció.

A háziorvosok kezdeményezésére módosításra kerültek a háziorvosi szolgálat egészségügyi vállalkozási formában történő ellátása tárgyában 2009-ben megkötött megállapodások, melyre a kormányrendelet által létrejött területi kollegiális praxisközösséghez történő csatlakozásuk miatt volt szükség.

Megtörtént a bölcsődei ellátás, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások szolgáltatási önköltségének meghatározása és felülvizsgálata. A díjak változatlanok maradtak.

Jóváhagyásra került a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB elmúlt évi beszámolója és idei munkaterve az intézmény könyvtári tevékenységére vonatkozóan.

A veszélyhelyzetben a Zirci Járás Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának összehívására sincs lehetőség, hatáskörét a katasztrófavédelmi törvény alapján az elnök gyakorolja, aki döntéseit a tanácstagok véleményét, javaslatát figyelembevéve hozta meg.

Elfogadásra került a Központi Orvosi Ügyelet 2020. évben végzett munkájáról, tevékenységéről és működési tapasztalatairól szóló beszámoló, e szerint a tavalyi esztendőben 1968 személyes betegellátás történt, aminek a korábbi évektől eltérően kisebb százaléka volt házhoz hívás. Az ügyelet közel 500 alkalommal adott telefonos konzultációt.

A Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ elmúlt évre vonatkozó beszámolója is elfogadásra került. A járványhelyzet ezen intézményt is új kihívások elé állította minden szakfeladaton. A nappali ellátásokat több hónapra be kellett zárni, ugyanakkor senkit nem hagytak ellátatlanul. KG

Munkaerő-felmérés, utazási szokások

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) önkéntes adatszolgáltatáson alapuló lakossági adatfelvételeket hajt végre Zircen, a korábbi évekhez hasonlóan.

A válaszadásra kijelölt háztartások kiválasztása véletlenszerű mintavétellel történik az ország különböző településein. Az összeírási munkát a Központi Statisztikai Hivatal megbízásából a Statek Statisztikai Elemző Központ Kft. fényképes igazolvánnyal ellátott kérdezői végzik.

A járványügyi helyzetre való tekintettel az adatszolgáltatóknak felajánlják a telefonon keresztüli válaszadást, valamint egyes adatgyűjtések esetében kérik, hogy a kérdőívek interneten történő önkitöltési lehetőségét részesítsék előnyben az érintettek.

Az adatgyűjtés két témát érint, havi rendszerességgel történik munkaerő-felmérés, a lakosság utazási szokásairól pedig negyedéves gyakorisággal, áprilistól januárig gyűjtenek adatokat.

Fontosnak tartják a válaszadást, hiszen az adatfelvételekből származó eredmények nélkülözhetetlenek a társadalom jellemzőinek feltérképezésében. Az eredményeket név és egyedi adatok nélkül, összesített statisztikai táblázatokban közlik majd a felmérés készítői.

Köszönjük, hogy részvételükkel segítik a Központi Statisztikai Hivatal munkáját! *(Zirc Városi Önkormányzat)*

Főhajtás a legnagyobb magyar szobra előtt

Halálának 161. évfordulóján, 2021. április 8-án koszorúzással emlékezett gróf Széchenyi Istvánra Zirc Városi Önkormányzat, *dr. Kovács Zoltán*, Zirc térségének országgyűlési képviselője, az Országos Széchenyi Kör Zirci Csoportja és a Zirci Országzászló Alapítvány. *(kg)*

A koszorúzók, balról jobbra: dr. Kőváry György, Egervölgyi Dezső, Bittmann Károly a civil szervezetek részéről, dr. Kovács Zoltán országgyűlési képviselő és Ottó Péter polgármester

Felhívás EKF 2023 Veszprém pályázati lehetőségekre

RAGYOGJ!
ZIRC 2023
Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

Zirc Városi Önkormányzat csatlakozása az Európa Kulturális Fővárosa 2023 Veszprém Programhoz lehetőséget biztosít a város intézményeinek, civil szervezeteinek és magánszemélyeinek, hogy 2021-2023 közötti projektekre pályázzanak az EKF keretein belül.

Közös célunk, hogy gazdagodjon városunk kulturális élete, ennek elérése érdekében felhívjuk a tisztelt érdeklődők figyelmét, hogy megjelent a „Kulturális-Művészeti Projektek” támogatására, valamint „A régió infrastrukturális beruházásaira” irányuló pályázat a www.veszprembalaton2023.hu oldalon.
A pályázatok megjelenése folyamatos.

A teljes pályázati rendszert bemutató háttéranyagról bővebb információ a www.veszprembalaton2023.hu oldalon található.

Ezúton is biztatunk Mindenkit, hogy éljenek ezekkel a lehetőségekkel, amelyek által tovább erősíthetjük településünk és a régiónk értékeit.

Ottó Péter
Zirc Város Polgármestere

Zircet is érinti hazánk legnagyobb kerékpáros eseménye

Városunk lesz az egyik helyszíne a Tour de Hongrie Magyar Kerékpáros Körverseny részhajráinak. A mezőny május 14-én, pénteken délután érkezik Zircre.

Magyarország legnagyobb kerékpáros eseménye, a Tour de Hongrie országúti kerékpáros körverseny május 12-én Siófokról indul és május 16-án, Budapesten ér majd véget.

A szervezők tájékoztatása szerint nemzetközi profi csapatok is neveztek a versenyre, a legmagasabban jegyzettek közül hat World Team is rajthoz áll majd a futamon.

A körverseny május 14-én, várhatóan 15:09 perckor érinti Zirc települését, szélsőséges időjárási körülmények között plusz-mínusz öt perc eltérés lehet a kijelölt időponttól. A mezőny Lókút irányából érkezik városunkba és Kardosrétnél hagyja el a települést. A zirci részhajrára a verseny harmadik, Veszprém és Tata közötti szakaszán kerül majd sor.

A versenyt ugyanolyan színvonalú technikai felszereltséggel közvetítik, mint a világ legnagyobb kerékpárversenyeit, így például a Tour de France-ot, éppen ezért nagyon sok fotó és légifelvétel is megjelenik majd a műsorban, az Eurosport és az M4 adástervébe is bekerült.

A nívós és látványos sportesemény városunkat is érinti majd egy részhajrával (Fotó: Szervezőség)

A rendezvényt az aktuális járványügyi helyzet és az érvényben lévő szabályozások szerint rendezik meg. További információk az eseménnyel kapcsolatban a https://www.tourdehongrie.hu/ oldalon. *(kg)*

Új menetrend lépett életbe a Bakonyvasúton

Április 11-től új, sűrített menetrend bevezetésére került sor a 11. sz. Győr-Veszprém vasútvonalon.

A változás következtében a vasútvonal menetrendi kínálata legalább ötven százalékkal nő, a két megyeszékhely között napi öt helyett hét-nyolc, a győri elővárosban kilenc helyett tizenkét vonatpár közlekedik. Ez Győr és Veszprém között kétóránkénti ütemes, a győri elővárosban munkanapokon ezen felül reggel Győr irányába, délután pedig Győrből Bakonyszentlászló irányába óránkénti követést jelent. Az elővárosi forgalomba visszakerülnek a műszakos vonatok, melyek kiesése az elmúlt években rendszeres utaspanaszokhoz vezetett – áll a Bakonyvasút Szövetség közleményében.

A kétóránkénti közlekedés a Magas-Bakonyba irányuló turistaforgalom kiszolgálását is megbízhatóvá teszi mind Győr, mind Veszprém felől. Veszprémben a vonatok mindkét irányban a Budapest-Szombathely/Zalaegerszeg távolsági vonatokhoz csatlakoznak, és számos autóbuszos csatlakozás is kialakításra került. Győrben a vonatok mindkét irányban a Budapestre, illetve Ausztriába/Németországba közlekedő EC és RJ vonatokhoz csatlakoznak mindkét irányban. Személyvonati csatlakozás biztosított Hegyeshalom felé és Gyárvárosban Budapest felé mindkét irányban, illetve több vonatnál Sopron felé és felől.

A vasútvonalon tavaly december óta a két megyeszékhely között a korábbinál kényelmesebb szerelvények közlekednek, és egy vonatpár kivételével minden vonatban kerékpárszállító kocsi található. A kivételt jelentő, esti és hajnali órákban közlekedő Jenbacher motorkocsiban is lehet korlátozott számban kerékpárt szállítani.

A vasútvonalon regionális díjszabás van érvényben, ami húsz százalékkal kedvezőbb a szokásos helyközi díjszabásnál, és minden utazási kedvezményre is érvényes.

Bakony napijegy, új jegytípus a MÁV-csoportnál

A menetrendi fejlesztések hozadékaként bevezetésre került a Bakony napijegy, mely megváltható a MÁV jegypénztáraiban és online is.

Erről *Trexler Máté*, a Cuha-völgyi Bakonyvasút Szövetség alelnöke adott tájékoztatást.

A napijegy segítségével már idén június 15-ig, valamint szeptember 1. és október 31. között a hétvégi és munkaszüneti napokon, június 16. és augusztus 31. között pedig minden nap mindössze 1199 forintért (26 év alatt 799 forintért) korlátlanul lehet utazni a Veszprém-Győr vasútvonal járatain, valamint a Volánbusz járatain Veszprém, Lókút, Eplény, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Zirc, Nagyesztergár, Bakonynána, Szápár, Csetény, Veszprémvarsány, Románd, Bakonyoszlop, Dudar, Borzavár, Bakonybél, Porva, Csesznek, Bakonyszentkirály, Fenyőfő, Bakonykoppány, Bakonyszücs, Bakonyszentlászló, Bakonygyirót települések között.

A Bakonyvasút Szövetség az intézkedéssel jelentős utasszám-növekedésre számít. *(kg)*

Vegyszeres gyomirtás a vasúton

A MÁV Magyar Államvasutak Zrt. vegyszeres gyomirtási tevékenységet végez Zirc térségében 2021. június 9-én, a 11. számú vasútvonalon.

A vegyszeres gyomirtó egységek csak munkanapokon dolgoznak, a várható napi munkakezdésük 7.00 óra. A gyomirtást speciális tehergépkocsiról, vagy vasúti gyomirtó szerelvényről végzik. A MÁV Zrt. arra törekszik, hogy a gyomnövények a legkisebb mértékben se veszélyeztethessék a biztonságos közlekedést, valamint a pályatestek műszaki állapotát. (*Önk. információ)*

FELHÍVÁS

Ápoljuk közösen a magyar hősök emlékét!

A Nemzeti Örökség Intézete a Magyar Hősök Emlékünnepe alkalmából országos felhívásban kéri az állampolgárokat, hogy lakóhelyük közelében emlékezzenek meg hőseinkről. Fotókat, videókat is várnak, a legérdemesebbek díjazásban is részesülnek.

Kezdeményezésük lényege és célja, hogy minél többen keressék fel a lakóhelyükhöz közel eső hősi emlékműveket vagy sírokat, ahol egy szál virággal, egy égő mécses elhelyezésével, vagy egyéb illő módon megemlékezhetnek.

A Magyar Hősök Emlékünnepét szabályozó törvény nem csak a hősi halottakat vagy a háborúban szolgált katonákat nevezi meg hősnek, hanem mindenkit, aki vérét ontotta, életét adta vagy kockáztatta a magyar Hazáért. Ennek megfelelően nem csak katonai, de olyan civilek sírjai vagy emlékművei is felkereshetők, akikre a fenti megállapítás igaz.

A Magyar Hősök Emlékünnepe mindig május utolsó vasárnapja, ezért a Hősök napja idén május 30-ra esik. Eddig a dátumig várják a saját megemlékezésekről készült fényképeket vagy mozgó felvételeket a nemzetisirkert@nori.gov.hu e-mail címre. A legszebb fotókat, felvételeket közreadják a közösségi felületeiken, a legérdemesebbek díjazásban részesülnek.

Környezettudatos szemlélettel

Az elmúlt időszakban különböző segítő akciókat szerveztünk a környezettudatosság jegyében.

A veszélyhelyzet ideje alatti bezártságban az embereknek láthatóan volt idejük a ruhásszekrényeik átválogatására, így novemberben télikabátokat és kiegészítőket gyűjtöttünk nagy sikerrel.

A márciusi akciónkban különböző felnőtt, gyermek ruhaneműket, cipőket, ágyneműket hoztak nagy mennyiségben a Segítő Kezek Háza elé. Az adományok egy részéből az ellátottaink és a rászorulók válogathatnak majd a nyitás után, illetve a felesleges ruhaneműket egy cég elszállította továbbhasznosításra, hasonlóan a városban kihelyezett ruhagyűjtő konténerekhez. **Ez azért fontos, hogy a megunt, kinőtt ruhákat ne a szemétbe, kukába dobjuk, hanem adjuk másoknak, vagy legyen újrahasznosítva, védve ezzel a környezetünket!** Ezért az alapítványunk pénzt kapott. Ha majd lehet, csoportjaink kirándulásaira és közösségi programjaira fordítjuk a bevételt, csakúgy, mint az e-hulladék gyűjtésből származó forintokat is.

Szintén a környezetvédelmi szemléletváltásra nevelést szolgálta az is, hogy a fogyatékos nappali ellátottakkal minden évben részt vettünk a Föld Napja alkalmából szervezett szemétszedéseken és a városszépítő akciókban is. Korábban is gyűjtöttünk különféle hulladéktípusokat (papírt, sörösdobozt, kupakot, műanyagflakont, vasat), amivel a környezet szennyezését csökkentettük. Ezek leadására már nincs módunk, de a környezettudatos tevékenységünket a jövőben is folytatjuk!

Nagyné Fáró Katalin

Újranyitott a Segítő Kezek Háza

Tájékoztatjuk a Zirci Járásban élőket, hogy a Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ fogyatékosok és pszichiátriai betegeket ellátó intézményrésze, **a Segítő Kezek Háza április 27-től újra kinyitott**. Ehhez kapcsolódóan az épületben működő üzletünkben is szeretettel várjuk a vásárlókat a megszokott árukészlettel!

Nagyné Fáró Katalin
intézményvezető

Kipingálta a belvárost, a zirci rendőrök elfogták

Rongálás miatt indult eljárás egy 26 éves zirci férfi ellen, a Veszprémi Rendőrkapitányság befejezte az ügy vizsgálatát.

Mint arról korábban hírt adtunk, január 15-én sajnálatos vandál cselekmény történt Zirc városában, a Rákóczi tér több pontján falfirkák jelentek meg. A zirci rendőrőrs munkatársai a széleskörű adatgyűjtés eredményeként még a bejelentés napján azonosították a bűncselekmény feltételezett elkövetőjét, egy 26 éves helyi lakost. A férfit otthonában elfogták, előállították, majd rongálás elkövetésének megalapozott gyanúja miatt gyanúsítottként kihallgatták. A rongáló a terhére rótt cselekményeket elismerte, és további helyszíneket is megmutatott, ahol nem sokkal korábban graffitiket festett. A rajzokkal összesen százezer forint kárt okozott. A zirci férfival szemben folytatott nyomozás vizsgálati szakaszában a rendőrség a szükséges eljárási cselekményeket elvégezte, és az iratokat átadta az illetékes ügyészségnek. *(Rendőrségi információ)*

Járványügyi körkép III. – Szent Bernát Idősek Otthona

A már egy éve tartó járványhelyzet szinte teljesen bezárta a zirci Szent Bernát Idősek Otthona lakóit. Maximálisan helytállnak az intézmény munkatársai, de a harmadik hullám sajnos több ellátottat és dolgozót is megbetegített. – *Takács Réka* intézményvezető számol be az elmúlt időszak nehézségeiről.

– A januári és februári oltások után március hónapban a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltsége részéről újabb megkeresést kaptunk, melynek alapján március 27-én újabb 12 fő dolgozó kaphatta meg elsőkörös oltását, de ők már a Zirci Erzsébet Kórház oltópontján. Az ellátottak tekintetében ekkor még nem érkezett értesítés az ő oltásaik időpontjáról, így dr. Buda Imre segítségével, a zirci kórház oltópontjának együttműködésével április 2-án beoltottak újabb 6 fő idős lakónkat az Otthonban. A második oltást mindenki 5 hét elteltével kapja majd meg, így elmondhatjuk, hogy május közepére az Otthonban élők szinte száz százaléka a védett lesz a védőoltások, néhány esetben a fertőzésen való átesettség által. Dolgozóink esetében a fertőzésen átesett, valamint a védőoltást felvett dolgozók összességével munkatársaink háromnegyede lesz immunizált. *Köszönjük dr. Buda Imrének és az oltócsapatok minden tagjának hatékony munkáját, empatikus hozzáállását!*

– A Szent Bernát Idősek Otthonáról elmondható, hogy míg a koronavírus-járvány kezdete óta, az első és második hullámban sem volt fertőződés az ellátottaink körében, de sajnos a harmadik hullám már intézményünket is érintette: február 17-én, a délutáni órákban regisztráltunk először koronavírus-fertőzöttséget az Otthon lakói körében, ugyanazon a napon, amikor a védőoltás második oltását megkapták ellátottaink. Ekkor még nem alakulhatott ki oly mértékben a védettség, amennyire szükséges lenne a teljes védettség eléréséhez. Mivel az Otthon eljárásrendjében foglaltaknak megfelelően naponta monitorozzuk lakóinkat (testhőmérséklet-mérés napi két alkalommal, láz és légúti tünetek stb.), ezért gyorsan kiderült a fertőződés. Koronavírusra utaló tünet esetén az ellátottat úgy kell tekinteni, mintha fertőzött lenne, és a járványügyi hatóság döntéséig az izolációs tervben foglaltak szerint kell eljárni. A fertőződés kiszűrésekor a járványügyi hatóság felé jeleztem a fertőződést, és a hatósággal együttműködve megkezdtük az érintett lakók és dolgozók tekintetében a szükséges intézkedéseket. Azokban az esetekben, ahol indokolt volt, kórházi beutalásra kerültek a súlyosabb tüneteket mutató betegek, míg a csak enyhe tünetekkel rendelkező lakóinkat helyben láttuk el. Mind az Otthonban ápolt Covid-betegeket, mind pedig a kórházból visszaérkezett lakóinkat elkülönítettük, a gondozónők az izolációs tervben és az infekciókontroll szabályzatban leírt szigorú szabályok szerint, védőfelszerelések használata mellett ápolták őket. Felmértük és értesítettük a beteg dolgozók és gondozottak kontaktszemélyeit, valamint megkezdődött a dolgozók és ellátottaink gyorsteszttel történő szűrése, folyamatos monitorozása. A dolgozók és gondozottak tesztelését dr. Buda Imre végezte, aki rendkívül együttműködő és segítőkész volt mindvégig a járvány ideje alatt. A tesztelésben folyamatosan részt vett és segédkezett *Bangár Enikő*, az Otthon vezető ápolója. A Helyi Védelmi Bizottság február és március hónapban is összesen közel 100 db gyorstesztet bocsátott rendelkezésünkre, amellyel hozzájárultak az Otthon Covid-betegségeinek feltárásához, a gyógyulások megállapításához, dolgozóink biztonságos munkavégzéséhez. *Köszönjük a Zirci Járási Hivatalt vezető Kropf Miklós úrnak, hogy a legnehezebb időszakban segítették ezzel munkánkat!*

– A továbbfertőződés megakadályozása érdekében február 17-én azonnal elrendeltem az Otthonban élő összes lakó részére a szobaelhagyási tilalmat, és a járvány ideje alatt szüneteltettük a tavaly decembertől működő látogatópontot is, ahol az intézményünkben élők számára biztosítottuk a személyes kapcsolattartás lehetőségét hozzátartozóikkal. A február 17-től március 26-ig tartó időszak alatt az Otthonban ellátottak 36 százaléka fertőződött meg koronavírussal, közülük 11 fő került kórházi ellátásba, és sajnos két idős lakónk elhunyt a fertőzés következtében. Az elhunyt lakók egyike mindkét oltást megkapta a fertőzést megelőzően, a másik elhunyt csak egy oltást kapott, esetében a második oltást nem tartották beadhatónak. Mindkét elhunyt lakó egyéb súlyos krónikus betegségekkel rendelkező idős személy volt.

– Márciusban a munkatársaink körében is voltak megbetegedések: egy korábbi időszakban több konyhai dolgozót érintett már a koronavírus, most sajnos a nővérek, a takarítószemélyzet és a konyha több dolgozója is beteg lett, ami tovább nehezítette mindennapi feladataink ellátását. Intézményünk konyhája elsősorban a lakóinkat látja el napi ötszöri étkezéssel, de a fertőzéssel érintett időszakok kivételével folyamatosan fogadjuk a külsős étkezőket is. Helyben továbbra sem lehet elfogyasztani az ebédet, a járványügyi szabályok betartása mellett, az általunk biztosított egyszer használatos dobozokban vehetik át az ételt a szolgáltatásunkat igénybevevők.

– Nagyon nehéz egy hónap van mögöttünk, de március 26-ával kimondhattuk, hogy a betegeink meggyógyultak a koronavírus-fertőzésből, intézményünkben az azóta eltelt időszakban, és jelenleg sincs koronavírus-fertőzött ellátott, vagy dolgozó. Azt gondolom, hogy a prevenció és a szociális bentlakásos otthonokban előírt szabályok szigorú betartása járultak hozzá ahhoz, hogy az első és második hullámban nem volt fertőzés az Otthonban. A harmadik hullám sajnos már érintette a mi intézményünket is, ám a fertőzésen átesett lakóink és dolgozóink számarányaiban hála Istennek nem nagy számokról beszélhetünk. Egy ilyen bentlakásos intézményben a fertőzés rendkívül gyorsan terjed, de a szabályoknak, és elsősorban a kollégáimnak köszönhetően nálunk sikerült jól megállítani és kezelni a fertőzés továbbterjedését. Mi is megtapasztaltuk, hogy érezhetően elhúzódó, mindenkinél súlyosabb tüneteket produkáló betegségről beszélhetünk a harmadik hullámban a vírus mutálódása miatt. A dolgozóink helytálltak, helytállnak, és helyt is fognak állni. Rendkívül megfeszített munkatempóban dolgoztak a vírusfertőzés ideje alatt és most is, hiszen valamennyi ellátottról gondoskodni kell. Mi eddig sikeresen meg tudtuk valósítani a kormányzati előírásoknak megfelelő védekezést. *Nagyon köszönöm minden dolgozónk elismerésre méltó munkáját, hiszen ebben a nehéz helyzetben is gondolkodás nélkül, lelkiismeretesen tették a dolgukat a nap 24 órájában. A gondozottaknak köszönöm a megértésüket, a türelmüket, és hogy együttműködőek voltak dolgozóinkkal!*

– Az Otthonban élők számára jelenleg is érvényben vannak a tavaly szeptember 8-tól ismét bevezetett korlátozások, a látogatási- és kijárási tilalom már komoly lelki terhet jelent számukra. Lakóink rendkívül indokolt esetben, pl. munkavégzés okán, igazgatói külön-engedéllyel elhagyhatják az Otthont. Március 22-től visszatérhettünk az intézményen belül biztonságosan kialakított látogatóponton heti két alkalommal, előre egyeztetett időpontban és szigorú szabályok szerint zajló, max. 10 perces időtartamú személyes találkozásokra, ami azért segíti az ellátottaink és hozzátartozóik kapcsolattartását. Új lakók felvételére rendkívül szigorú feltételekkel volt és van lehetőségünk: a jelentkezőknek kettő darab, 48 óra eltéréssel levett negatív PCR-tesztet, és a második teszt után 1-2 napon belüli beköltözést kell vállalniuk. A rendkívül szigorú szabályok, a már egy éve tartó korlátozások és a bezártság nagyon megviselnek mindnyájunkat, de muszáj bírni. Mindenkire súlyos pszichés terhelés hárul, munkatársaink számára egyre nehezebb feladat az idős lakóinkban tartani a lelket. Sajnos a hagyományos programjainkat szüneteltetni kell, de szerencsére a kiscsoportos tornákat és az egyéni foglalkozásokat azért megtarthatjuk. Ezek és a heti két látogatási nap, valamint a lakrészekben zajló mentálhigiénés gondozás megszervezése a jelen körülmények között komoly logisztikát igényel. A szentmiséket hétvégente tartja *Konrád atya*: most nem az intézmény kápolnájában, hanem a nagyobb teret biztosító díszteremben, ahová kis csoportokban kísérjük lakóinkat. Nagy előny, hogy az Otthonnak van egy belső udvara, ahol lakóink szabadon sétálhatnak, és *Apát úr* engedélyével lakóink számára az Arborétum zárva tartó napjain kis csoportokban is szervezhetünk sétákat. Bizakodóak vagyunk, és reméljük, hogy ha az oltásoknak köszönhetően lakóink és munkatársaink szinte száz százalékos védettséget érnek el, akkor a korlátozások lassan feloldhatók lesznek a bentlakásos intézményekben is. *(Encz Ilona)*

Kerner Mariann új verseskötetét az Élet hívta létre

Már a harmadik verseskötete jelent meg *Kerner Mariann* költőnőnek, aki az óvodát és az általános iskolát is Zircen járta, a mai napig élő kapcsolatai, kötődései vannak városunkhoz. Új könyvéről, eddigi köteteiről és a versei születéséről kérdeztük.

– Az első verskezdemények középiskolás koromban születtek, s aztán a főiskolai évek alatt váltak gyakoribbá. Szépen lassan beleszövődtek a versek a köznapjaimba. Azontúl, hogy szabadságod ad, fényt, úgy érzem, hogy gyakran az írás által gyógyulok, tisztulok. Számomra a költészet gyógyír testnek, léleknek, szellemnek egyaránt – vallja a költőnő, aki szinte az egész gyermekkorát Zircen töltötte. Hat éve Balatonfűzfőn él, a nyugalom keresésének szándékával választotta ezt a települést, és gyerekkori álma volt a Balaton közelségében élni.

Első kötete „A remény madara” címmel jelent meg, mellyel a vágyálma teljesült, hogy végre kézbe lehet venni az előtte asztalfiókban heverő sorokat. Ez a könyv jellemzése szerint az ifjúság útkeresése és szárnyalása volt, míg a második – amely „Te vagy a híd” címmel rá fél évre jelent meg és 2015 májusában Zircen is bemutatásra került – a lendületé. Ezt a könyvet nagyon akarta, és „rendkívül nehéz kötetként” értékeli visszatekintésében, tele volt mélységgel, csalódottsággal. A közelmúltban megjelent harmadik kötetéről – melyre később bővebben kitérünk – azt mondja, hogy messze túlmutat őrajta, a versek autodidakta módon, mintegy szellemi meghívás által születtek, ahogy fogalmaz, az „Élet hívta létre”.

Kerner Mariann azt is elárulta nekünk, hogy a versei éppoly sokféle módon születnek, mint minden más napjainkban. – Nincsen hozzájuk kötődő rituálé, sem szabályrendszer. Egyszerűen jön a legkülönfélébb helyzetekben, helyszíneken. Van, amikor alvásból ébredve jegyzetelek, s aztán visszafekszem, van, amikor utazás közben a buszon, s van olyan is, amikor szabad utat adva a bennem lévő érzéseknek, tudatosan, ülve, füzetbe írva adom át magam a betűk világának. A témákat illetően is ugyanez a fajta változatosság figyelhető meg – mondja.

Annak idején a legnagyobb közösségi oldalon robbant be a verseivel, volt egy olyan költeménye, amelyet több mint huszonháromezren osztottak meg. Közösségi oldalán jelenleg is közöl verseket és más írásokat, nagyon sok a követője, olvasója. De vajon veszített-e értékéből az online megjelenés, miután nyomdai úton is napvilágot látott háromkötetnyi vers? – A közösségi oldalon való publikálás hullámzó. Voltak csendes évek. A jelenlegi időszak a frissen megjelent könyv kapcsán picit lármásabb. A korábbi időszakokban rendkívül nyitott szívvel, válogatás nélkül fogadtam az oldalamra jelentkezőket. A tapasztalatok tükrében mostanra a helyzet az, hogy ha olyan dolgot vagy viselkedést látok, ami a közösséget bomlasztja, benső értékeimmel ellentétes, akkor az illetőtől megválok. Sokkal fontosabb számomra a lélekből jövő iránytű, ami kapcsán egy adott közösség működik, mint a számok.

Versei, írásai nemcsak a közösségi oldalon lettek felkapottak, több helyi és megyei lapban is megjelentek

Kerner Mariann az eddig megjelent három verseskötetével és Bóbita kutyájával (Fotó: Ernszt István)

publikációi, de más eredményekről is be tudott számolni a részünkre. Nagy élményt jelentett számára például, hogy az amerikai Cleveland-ben él egy magyar közösség, és az ottani, Bocskai rádióban többször elszavalták a verseit, amelyet élő adásban hallgathatott meg. Dal is született soraiból, szavalóversenyeken indultak a költeményeivel, és volt olyan olvasója, aki zenei alátétessel videót készített belőle. Nem felejti el megemlíteni azokat az „áldott találkozásokat” sem, melyeket ily módon nyílt lehetősége megtapasztalni.

Kerner Mariann legújabb verseskötete a Kutyákkal a Gyermekekért Terápiás Kutyás Fejlesztő, Oktatási és Művészeti Alapítvány gondozásában jött létre. – Az alapítvány elnökével, *Bara Ivettá*val örökbefogadott kutyám, Bóbita iskolai óráján ismerkedtem meg. Bóbita maga is terápiás tanuló. Ivettával a közös munka és a célok barátsággá szövődtek, és úgy gondoltuk, hogy a könyvet is egy csapatként csináljuk. Annak fontosságára is próbálom felhívni a figyelmet, hogy az állatszeretet kialakítása már egészen pici kortól mennyit jelent egy később felnőtté érő ember életében, úgy a felelős állattartás, mind az állatok tiszteletének tekintetében. A könyv a nevelőotthonban élő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek terápiás programjait támogatja, amely a nevét kutyusomról, Bóbitáról kapta.

A „Megszépítő kékség” című verseskötet kereskedelmi forgalomba nem került, az érdeklődők a szerző, illetve az alapítvány által juthatnak hozzá. Új könyvéről úgy vélekedik: „Tiszta csatornája az embereknek önmaguk, és a természet felé. Biztos vagyok benne, hogy benső üzenetét mindazok érteni és érezni fogják, akik hisznek még egy szeretetalapú világban”.

KG

Ajándék, mellyel meglepték a közönséget

A magyar költészet napja alkalmából színvonalas műsorral örvendeztette meg a Stúdió KB városi televízió nézőit és az internetes közönséget a Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesület a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB felkérésére.

A pandémia miatt online térbe szorult program méltó megemlékezés volt a magyar költészet napjáról, melyet április 11-én, József Attila születésnapján ünnepelünk. A rendre igényes kulturális műsorokkal előrukkoló zirci finnbarátok a költőóriás életművéből adtak elő egy csokorra való gyöngyszemet, gitárkísérettel pedig több megzenésített költemény is elhangzott.

A felvételt a Stúdió KB városi televízió készítette. A közel egyórás műsort – mely József Attila életútját és költői hitvallásának ívét követte végig – *Wenczel Zsuzsanna* magyartanár, a Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesület elnöke állította össze és rendezte. A verseket *Encz Ilona*, *Gyurkó Jánosné*, *Móricz János*, *Móricz Jánosné*, *Müllerné Wenczel Rita*, *Simonffy Andrea*, *Stenger Katalin*, *Szalay Attiláné*, *Ujvári Ivett* és Wenczel Zsuzsanna tolmácsolta, a zenei betéteknél közreműködött *Ujvári László Lehel*.

„A kultúra hordozóinál az érték úgy terem, mint a természetben: önzetlenül, gazdagon és bárkinek” – mondta Legány Dezső akadémikus. E gondolatok szellemében cselekedtek a versmondók is, önzetlenül és gazdagon adták át másoknak a kultúrát, az irodalmat, ami a mai rohanó és sebesen változó, a pandémiától beteg világunkban nagy és becsülendő érték.

Aki lemaradt az április 9-ei műsorról, az a zirci tv Youtube-csatornáján vagy a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Facebook-oldalán megtekintheti. *(kg)*

Az Édesanya, az Élet forrása

DSIDA JENŐ:

Hálaadás

Köszönöm Istenem az édesanyámat!
Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat!
Körülvesz virrasztó áldó szeretettel.
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restel.
Áldott teste, lelke csak érettem fárad.
Köszönöm, Istenem az édesanyámat.
Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este
imádság száll Hozzád, gyermekéért esdve.
Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban
– itt e földön senki sem szerethet jobban! –
Köszönöm a szemét, melyből jóság árad,
Istenem, köszönöm az édesanyámat.
Te tudod, Istenem – milyen sok az árva,
Aki oltalmadat, vigaszodat várja.
Leborulva kérlek: gondod legyen rájuk,
Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!
Áldd meg édesanyám járását-kelését,
Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését!
Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
Áldd meg két kezeddel az Édesanyámat!
Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat:
Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!!!
(A „Pünkösdi várakozás" versciklusból, 1923-1927)

Május első vasárnapján az Édesanyákat köszöntjük.

Az Édesanyát, aki a létezés legszebb üzenetének, az Életnek forrása és annak a Léleknek a világra segítője, aki beláthatatlanul „messzi útról" érkezik a Mindenség „színpadára".

Az Édesanyák nem csak gyermeküket nevelik a testükben és lelkükben rejlő mélységes erő, szeretet és nyugalom által, ők azok, akik a családot és omladozó világunkat is összetartják. Sokszor észre sem vesszük, mert mindezt halkan és természetesen teszik.

Mindaz is természetes az ember számára, amit az Édesanyjától kap. Nem is veszi észre, beépül a sejtjeibe, lényébe anélkül, hogy tudatosulna benne. Ezért láthatatlan és

észrevehetetlen az Édesanyák munkája. Olyan, mint a Nap sugárzása, amely némán és elismerést nem várva teszi a dolgát, de a legfontosabb, hogy nélküle az Élet megsemmisülne.

A női princípium az, mely – az apokaliptikus erőktől áthatott világunkat – a maga bölcsességével, jóságával és türelmével felemelheti. A sors szó valódi értelemben küldetést jelent, és az Édesanyák sorsa jelenleg feladat is, amely nem más, mint az ember és az emberiség felemelése.

Mindenekfelett a Nő legteljesebb küldetése az anyai sors mellett való döntés és az a soha el nem múló összekötöttség gyermekével, amely egy életen át és azon túl is tart. Az Anya része gyermeke sorsának és szerencsés az a gyermek, akinek az Édesanyja a barátja is. És szerencsés az az Anya, aki megtalálja a barátját gyermekében. Vagyis, amikor hangot találnak egymáshoz az Anya-Gyermek szereposztáson túl és egymás szemében megpillantják: az Embert.

Köszöntsük Anyák Napján az Édesanyákat, akik nap, mint nap szeretettel vezetik gyermeküket az Élet útján; szeretettel köszöntsük a leendő Édesanyákat is, akik szívük alatt hordják gyermeküket és azokat is, akik a jövőben az anyaság életfeladata mellett döntenek.

Csaba Lilla

Felhasznált irodalom:

- Dsida Jenő (1907-1938) összegyűjtött versei és műfordításai (1983)
- Müller Péter Szeretetkönyve (2006)

Képek forrása: Internet

SVÁB RECEPTEK: **BODZAFÁNK**

3 dl tej
30 dkg liszt
cukor és só ízlés szerint
kb. 10 bodzavirág

A hozzávalókból sűrű palacsintatésztát készítünk, majd a megmosott és jól lecsöpögtetett bodzavirágokat a tésztába mártjuk, és bő, forró olajban kisütjük.

Adatközlő: Liptay Sándorné (Hárskút)

Mese a sárkányölő vitéz napjáról

Április végét írtuk, a gyümölcsfák, mint valami virágzó kaptár, zümmögtek a méhek rajától. A hazaérkező fecskék csivitelése és az egész nap ide-oda pöfögő traktorok sokaságából tudni lehetett, hogy másnap itt van Szent György, a tavasz igazi ünnepnapja. Estefelé azonban gondolt egyet a csintalan Szél Kálmán, háromszor körbefordult köpenyében, komor felhőket fújva a fejünk fölé. Hamarosan felzendült az ég is, sötét árnyék vetődött arcunkra a szobában. Kis unokám megszeppenve kérdezte:

– Mama, mesélsz nekem azokról a régi dolgokról, tudod, amikor még nem éltem? – Mosolyogva szorítottam magamhoz és az ölembe ültettem.

– Nem kell ám félni, ha ilyenkor megdörren az ég, az csak jót jelent, mert bőséges termés vár ránk ebben az esztendőben. Látod, a fű is úgy elindult a növekedésben, hogy már kalapáccsal sem lehet visszaütögetni a földbe. Ez az égiháború meg nem más, minthogy a mi drága Szent György vitézünk épp most hadakozik a sárkánnyal ott fent a fellegekben. Valamikor régen ő mentette meg a király lányát, de most ránk is vigyáz, ott ül fent a lován, fényes lovagi vértezetben. Az igazi ribillió nem ám ez a kis égzengés, hanem ami régen Szent György nap reggelén volt a faluban, amikor legelőször hajtották ki a marhát a mezőre. *(Folyt. →)*

Ménkű nagy ostorpattogtatás közepette elindult a gulyás a falu végéről, szépen sorakozva minden egyes háztól beállottak elébe a tehénkék, meg a kecskék is. A sokféle kolomp hangját tetézte a kutyák ugatása meg a nyüszítése. Kint is volt az egész falu népe megnézni, mintha legalábbis az aranyszőrű bárányka vezette volna az ünnepi felvonulást. Hát még amikor a kondás is rákezdett a kurjongatásra, és a nagy fekete disznók röfögve, visítva csatlakoztak a díszes kompániához. Nem volt ám nyugalom a mezőn se, főleg ha egyik-másik disznó begorombult. Előfordult az is egyszer, hogy a kanásznak a fa tetejére kellett felcsücsülnie. Onnan nézte az ebadta agyarast, ahogy a fát gyökerestül kívánja kitúrni, majd őt széjjelszabdalni. Bizony mondom neked, nehéz életük volt a pásztoroknak, lehet, hogy csak azért szegődtek el, mert az árgyélus kincsét szerették volna megtalálni, amit Szent György napján a föld vetett ki magából, annak is csak minden hetedik évében. Hát azt tudod-e, hogy ez a nap egy gonoszjáró is, mert hiába vagdalkozik szegény jó György vitézünk a sárkánnyal, míg a gonosz boszorkányok lesben állnak, hogy megcsalják a szegény embert. Csak azon jár ilyenkor az eszük, hogyan lopják el a tejet, s rontsák meg a jószágot. Fel is keltek az asszonyok még hajnalhasadta előtt, kint a mezőn kötényükkel összeszedték Szent Györgynek harmatját. Csöppentettek abból a kútnak vizébe, a dagasztó tekenőbe, de még az állatok itatójába is. Hamar gyorsan teletűzködték a házat, a kapufélfát nyírfa-, meg vadrózsaággal, még a kulcslyukat is betömték vele. Aztán körbefüstölték, körbesöpörték az istállót, bentről szépségesen kifelé. Mikor ezzel megvoltak, tojást és ekevasat is tettek a kapuba, leterítették a földre a kötényüket, az állatok csak ezen keresztül jöhettek ki az utcára. Így aztán biztonságban volt mindenki. Nagyanyám mesélte, hogy a mi szomszédunk is egy igazi boszorkány volt. Ilyenkor ott suttogott mindenhol, mást se lehetett tőle hallani: „viszem, viszem, felét veszem". Meg aztán egyszer rá is lett bizonyítva, hogy ő hozza a rontást, mikor a tehénnek véres lett a teje. A tejet beöntöttük a vályúba, csapkodtuk jó erősen a vesszővel, s amikor odaértünk a mondókához, hogy… "Szedte-vedte cemende, jössz te hozzám még sóért", hát mit gondolsz, ki jelent meg? Hát a bibircsókos Rézi néni, egy ibrikkel a kezében. De mire leszállt az este, békesség szállt minden házra. Hazajöttek az állatok a legelőről, szépen megitatták, megetették őket, majd a háziak felvették ünnepi gúnyájukat. Összegyűlt a falu apraja-nagyja, a legkisebbtől a százesztendős öregasszonyig. Csaptak is nagy mulatságot, nagyanyám is ottan ropta, amíg a cipőjének el nem vásott a sarka.

– De mama! Ez mind igaz volt? – nézett rám az unokám csodálkozva.

– Ismered már a mesék végét – huncutul egymásra kacsintottunk, egyszerre kiabáltuk kórusba.

– Itt a vége, fuss el véle… **HA NEM HISZED, JÁRJÁL UTÁNA!**

Wolfné Litter Beáta

Május 1. történeti háttere és hagyománya

Az ünnep előzményei az ipari forradalomig nyúlnak vissza. Az utópista szocialista brit gyáros, *Robert Owen* 1817-ben javasolta a munkások addig 10-14 órás munkaidejének nyolc órára csökkentését.

Az *I. Internacionálé* (a munkásosztály nemzetközi politikai tömegszervezete) 1866-os kongresszusa már úgy fogalmazott: a nyolcórás munkanap bevezetése a kezdeti lépés a munkásosztály felszabadulásának útján.

1889-ben a *II. Internacionálé* alakuló kongresszusa úgy határozott, hogy 1890. május 1-jén a szakszervezetek és egyéb munkásszerveződések együtt vonuljanak fel a nyolcórás munkaidő bevezetése, illetve nemzetközi szolidaritásuk kifejezése érdekében. Magyarországon is 1890-ben tartottak először május 1-jei tömegdemonstrációt.

A II. Internacionálé 1891-es második kongresszusán május elsejét hivatalosan is a *munkásosztály nemzetközi összefogásának harcos ünnepévé* nyilvánították.

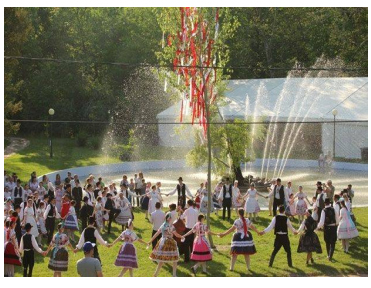
Május 1-je a múlt század folyamán a legnagyobb nemzetközi munkásünneppé vált, különösen a Szovjetunióban, majd a második világháború után létrejött kelet- és közép-európai szocialista országokban ünnepelték fényes külsőségek közepette. Hivatalos állami ünnep, munkaszüneti nap lett, amelyen nagyszabású, látványos felvonulásokkal a gazdasági és szociális vívmányokat ünnepelték. *A múlt század kilencvenes éveitől, a kommunista rendszerek bukása után május elseje a munkavállalók szolidaritási napja lett, a külsőségek elhagyásával számos helyen majálisokat rendeznek ilyenkor*. Ez az ünnepnap hasonló tartalommal katolikus ünnep is, *Munkás Szent József*, a munkások védőszentje tiszteletére. Az ünnepet *XII. Pius pápa* 1955. május 1-jén rendelte el Jézus ács nevelőatyjára emlékezve.

Mint minden ünnepnek, így ennek az ünnepnapnak is megvannak a maga hagyományai, melynek egyik legfőbb és leginkább ismert, évről évre megjelenő szimbóluma az ún. *Májusfa-állítás*, melyhez szorosan hozzákapcsolódik annak közösségi kitáncolása. A 15. századtól kezdve szólnak forrásaink a Májusfa-állításról, de a szokás ennél régebbi. A Májusfát május elsejére virradóra állítják fel – a szokásnak megfelelően – a lányos házakhoz. A legény így adja tudtára a kiszemelt lánynak, hogy udvarolna neki. A fát sok helyen reggelig őrzik, hogy a vetélytársak bosszúból, esetleg a tréfa kedvéért ki ne döntsék. Reggel a leányok kíváncsian méregetik, hogy kinek magasabb, szebb a szalagokkal díszített fája. A lányos háznál állított fát mindig ugyanaz a fiútársaság dönti ki, mint akik állították. Ekkor derül ki igazán a titkos hódoló kiléte, és, hogy elfogadja-e udvarlónak a leány a fát állító fiút. A Májusfa így elsősorban a *szerelem születésének*, de ugyanakkor a *tavasz újjáéledésének* is a jelképe.

Némely településeken *hagyományőrző rendezvényként* éledt újjá a rendszerváltást követő időszakban a *Májusfa-állítás szokása*, egy közös, községi fa felállításával – az adott község főterén vagy valamelyik frekventált közterületén. A fa kitáncolása a hónap utolsó szombatján történik meg. A település Májusfáját a gyerekek énekelve körbetáncolják, míg a legények kiássák. E rituálék után közös mulatsággal búcsúztatja a lakosság a tavaszt.

Csaba Lilla

Képek forrása: Robert Owen (hu.wikipedia.org) Munkás Szent József (m.vajma.info) Májusfa-állítás (sokszinuvidek.24.hu) Májusfa-kitáncolás (taplanszentkereszt.hu)

A CUHÁÉRT & ÉRTÜNK, avagy kirándulási „szemétélmények” hatására, közösségi hagyományteremtő szándékkal szervezett sikeres környezetvédő akció

Január végén jelent meg egy felhívás a Facebook-on: „HA szeretnél tenni a környezetedért, kiemelten a Cuha-patak völgyének tisztaságáért, ÉS nem okoz számodra problémát mások szemetének összeszedése, AKKOR ajánlom figyelmedbe a „Cuháért & értünk” csoport felhívását! A civil csoport önkéntes létrehozói hagyományteremtő szándékkal kezdeményezték és szervezik a Cuha-völgy megtisztítását Zirctől egészen Porva-Csesznekig.” – *Kőrös Anna* mesél a szervezőtársakkal és önkéntesekkel március 28-án közösen megvalósított első Cuha-völgy közösségi takarítás eredményeiről és a folytatásról.

– Rendszeres természetjárók vagyunk *Rottenbücher Helgá*val együtt, és ahogy sokan mások, mi is tapasztaljuk, hogy sajnos sokan hagynak rengeteg szemetet, a környezetre káros anyagokat a kirándulóhelyeken és mindenhol a természetben. Bár alkalmanként összeszedjük mások szemetét, a mennyiség nem csökken, sokkal több szorgos kéz kellene. Ez adta az ötletet, hogy sok természetszerető emberrel összefogva, velük együtt civil környezetvédő akciót szervezzünk egy évenkénti nagyobb tavaszi szemétszedő program keretében. Sokan szeretjük a gyönyörű Cuha-völgyet, ami tapasztalatunk szerint országosan is népszerű kirándulóhely, ezért esett a választásunk a Zirc – Porva-Csesznek közti szakaszra. Reméltük, de számunkra is meglepetés volt az akció sikere: a két hónapos előkészítő szervezés eredményeként több mint nyolcvan önkéntes vett részt március utolsó vasárnapján a közös munkában, köztük felnőttek, fiatalok, gyerekek és terepjárósok! Rendkívül jó érzés, hogy a Föld Napjához közeledve szép tiszta természet maradt utánunk, ahogy önkénteseink fotói is megörökítették.

– Akciónk népszerűsítése, a leendő önkéntesek elérése, és a velük való folyamatos kapcsolattartás érdekében január 26-án létrehoztuk a „Cuháért & értünk” Facebook-csoportot: már az első három és fél óra alatt 100 tag csatlakozott a kezdeményezéshez, ami bizakodásra adott okot, mostanra már 377 tagunk van. Leendő önkénteseink számára közzétettünk egy jelentkezési lapot, mellyel előzetes regisztrációt kértünk tőlük, hogy előre lássuk a várható létszám korosztályi összetételéből tervezhető szemétszedés méretét, és készülhessünk például a szükséges eszközökkel. A létszám ismerete a járványügyi szabályok betartása miatt is fontos volt: a Cuha-völgy tisztításakor a szemétszedés előre megbeszélt formában, pár fős családi, baráti sejtekben zajlott, nagy területen a természetben, hogy az egyes szakaszokon ne legyenek se túl sokan, de túl kevesen sem. A kardosréti fahídnál regisztrálókat maszkviselésre kértük, távolságot tartva osztottuk ki a szemeteszsákokat, és ugyanezt javasoltuk önkénteseinknek, ha például egyes kirándulóhelyen sok emberrel találkoznának.

– A csoportban közzétett felhívás – a folyamatosan regisztráló önkéntesek mellett – hamar segítőtársakat is vonzott, és menet közben több támogató partnert is találtunk. *Trexler Máté, a Porva-Csesznek vasútállomás és vasúttörténeti park üzemeltetője* szinte azonnal csatlakozott: szervezési segítsége mellett az önkéntes szemétszedők részére felajánlotta a programvégi teát, hagymás-zsíroskenyeret, és a regisztrálók tombola-ajándékához Bakony térképeket is. Közvetítésével a MÁV aznapi vonatai nagyobb odafigyeléssel közlekedtek a Cuha völgyében, és dudaszóval köszöntötték a szemétszedő önkénteseket. *Németh Balázs Győrben működtet egy önkéntes szemétszedő csoportot*, de egyik kirándulásuk alkalmával kislányával takarította már a Cuha völgyét is. Jelentkező bejegyzése szerint: „Nem tudtam a csoportról, de nagy örömömre „idekeveredtem”. Nekem is van egy csoportom, közös az érdekünk, együtt hatékonyabbak lehetünk. Mindennel is szeretnék hozzájárulni, hogy sikeresebbek legyünk. Mi a gyűjtés végén szétválogattuk a szemetet és szelektív gyűjtőkbe helyeztük. Fontos része lenne ez is az akciónak.” A szervezés során Balázs többször jött el a helyszínek bejárására, és sok praktikus ötlettel

Önkéntesek halásszák a hulladékot a Cuha-patakból

is segítette a munkát. A *Bakonyi Önkéntes Műszaki Mentő Egyesület* tagjainak terepjárós közreműködése nemcsak a bezsákolt szemét gyűjtőpontokra szállításában volt óriási segítség, de a patakmederben beágyazódott rengeteg autógumi kivontatásában is. Menet közben támogatóként állt mellénk a Hubert Csomagolók Dudar (szemeteszsákok), valamint az előzetesen regisztrálók között ajándékokat sorsolhattunk ki a Vena Argenta ötvösműhely Zirc (20.000 forintos utalvány) és *Szabó Erzsébet* vegán életmód tanácsadó (egy egyórás vegán életmód tanácsadás) jóvoltából. A Stúdió KB – Városi TV Zirc figyelemfelhívó riportot, majd egy videoklipet is készített programunkról, a felhívásunk megjelent a www.zirc.hu városi honlapon is. A Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház a középiskolás diákok számára ajánlotta, hogy közösségi szolgálat keretében csatlakozhatnak akciónkhoz, a múzeum igazolást állít ki részükre a Zirci Zöld mozgalom keretében. Köszönjük valamennyi segítő partnerünk együttműködését!

– A január végén megszületett ötletet kéthavi előkészítő munka követte: Helgával és új szervezőtársainkkal együtt igyekeztünk minden részletre figyelni az eredményes akció érdekében. Elsőként felvettük a kapcsolatot az érintett Cuha-szakasz tulajdonosaival, kezelőivel, és kértük az engedélyüket, együttműködésüket. A hozzájárulások megadása mellett maximális segítőkészséget is tapasztaltunk részükről: a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Veszprém Megyei Szakaszmérnöksége szemeteszsákokat biztosított, és vállalta az összegyűjtött hulladék elszállítását a kijelölt pontokról, míg a Bakonyerdő Zrt. kesztyűkkel és zsákokkal segítette önkéntes munkánkat.

– Az alapos felkészülés jegyében többször bejártuk a tervezett útvonalat, mire kialakult a pontos forgatókönyv. Önkénteseink számára meghatároztuk a feladatokat és a hozzá javasolt felszerelést is: a többség szemetet szedett a Cuha-patak jobb és bal partján, az út mellől és a vasúti sín túloldaláról, míg kb. 10 fő „mederharcos” önkéntes csak patakmeder-halászattal foglalkozott a teljes hosszon (ehhez szükséges „fegyvertáruk” volt a hosszú nyelű gereblye vagy háló és a gumicsizma). A Zirc – Porva-Csesznek távon öt, légvonalban 1-1,5 kilométeres szakaszra osztottuk el a patak és környezete tisztítását. A kardosréti indulóponton történő tájékoztatást követően, az első távot szétszórva, közösen tettük meg, az út menti fenyves tisztítását is elvégezve, utána szétváltunk, és a többi távot kisebb csoportokban takarítottuk. A szelektíven gyűjtött szemetet a szakaszok találkozásánál kijelölt pontokon helyeztük el, az autóval járható utak mellett. Végcél a Porva-Csesznek vasútállomás és vasúttörténeti park volt, ahol a közeli kirándulóhely biztonságosan tágas teret adott az önkéntesek szabadtéri megvendégeléséhez. *(Folyt. →)*

– Két hónap előkészítés után célegyenesbe érkeztünk, a csoportba március 27-én kiírtuk az utolsó információkat: kiraktuk a szemétlerakó szakaszpontok tábláit, az 1. és 5. szakaszon a legsűrűbb a szemét, a 2. és 3. szakaszon az út mentén kevés a szemét, de bejárva az árteret, a bal partot, a sín oldalait, van elég, nyílik a hóvirág, holnap találkozunk 9,30-kor, az idő szép lesz!

– Aztán március 28-án, vasárnap eljött több mint nyolcvan, minden korosztályt képviselő önkéntes, és valami iszonyat mennyiségű, összetételű hulladékot gyűjtöttünk össze együtt a Cuha völgyében… a nap végén csak ennyit tudtam beírni a csoportba: „EMBEREK! Nem tudom kifejezni azt az örömöt, amit most érzek! Ilyen számban, ilyen hatékonysággal, ilyen kellemesen és természetesen, nevetve, együtt, erőltetés nélkül, nagy dolgot tettünk!” Másnap gratuláltunk az ajándéksorsolás nyerteseinek.

– Reméltük, hogy egyben marad szorgos kezeink műve, amíg a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Veszprém Megyei Szakaszmérnöksége április 6-án és 7-én elszállította a szelektíven összegyűjtött szeméthegyeket. A bezsákolt hulladék szinte kizárólag műanyagból állt: megszámlálhatatlan flakon, sörösdobozból vagy ezer, mindenféle zacskók (pl. rengeteg retró tejeszacskó), vastag fóliadarabok, de találtunk kábeleket, csöveket, hűtőszekrényt, üzemanyagtartályt, cipőtalpat és teljesen ép lavórt is… Megdöbbentő, hogyan kerülhetett ide 34!, azaz harmincnégy! darab autógumi, sok esetben a patakmederbe jól be-ágyazódva?! Ezekkel a Bakonyi Önkéntes Műszaki Mentő Egyesület segítsége nélkül nem tudtunk volna megküzdeni, bár akadtak szép számmal a feladattól vissza nem riadó „civilek” is.

A szállításra várva, néhány BÖMME-taggal még visszamentünk két „CUHA MADMAX” körútra, hogy a gyűjtőpontokra vigyük az összes kerékgumit. Örök hálánk, hősök vagytok, és még egyszer áldjon az ég minden résztvevőt, segítőt!

– Az április 6-án és 7-én elszállított szemét összsúlya 2.560! kg lett, több mint 50.000 forintért vették át a szállítást és a költségeket is vállaló Vízügyi Igazgatóságtól. Ha Zirc környékét is meg szeretnénk tisztítani, szükségünk lesz nekünk is győri „szeméttestvéreink” önkormányzati támogatásához hasonló segítségre, mert a Vízügyi Igazgatóság csak a Cuháért felel – hamarosan felvesszük a kapcsolatot az önkormányzattal.

– További terveink? Vannak, mert láthatóan adott az önkéntes közösségi munkaerő, a nemes, támogatandó célhoz partnerekre találnunk, és az emberek környezettudatosabb szemléletének megváltoztatása érdekében óriási szükség van a személyes példamutatásra. *Hányan tudják vajon, hogy egy eldobott papírtáska 1 hónap alatt, a tejesdoboz 5 év, a cigarettacsikk 10-12 év, a bőrcipő 25-40 év, az alumínium konzervdoboz 200-500 év, a műanyagflakon 450 év, az eldobható pelenka 550 év, a műanyagzacskó 200-1000 év, az üveg 1-2 millió év után is megtalálható? Ugye, hogy ennek ismeretében már nincs is olyan messze az a szemetes?* Saját akcióink évenkénti megvalósítása mellett szeretnénk, ha a „Cuháért & értünk” Facebook-csoport egy olyan felület lenne, ahol bárki, aki érzi magában az erőt, szervezhet kisebb-nagyobb lokális szemétszedést, környezetvédelmi akciókat. Ennek már látszanak a jelei: egyrészt a Cuha-takarítás után önkénteseink újabb megtisztítandó helyszíneket is javasoltak tervbe venni, másrészt egyik aktív önkéntesünk máris konkrét felhívást tett közzé a nagyesztergári és a bakonybéli önkormányzatok szemétszedési akcióihoz csatlakozásra, és egy másik zirci civil csoport is jelezte saját tervezett akcióját a mi csoportunkban.

Mi folytatjuk, tartsatok velünk!

Fotók: Cuháért & értünk Facebook-csoport

KÖRKÉRDÉS: *Miért tartotta fontosnak, hogy részt vegyen a szemétgyűjtési akcióban? Mit jelent az ön számára a környezetvédelem?*

Müllerné Wenczel Rita (nyugdíjas, Zirc): – Mindig szívesen álltam és állok is ilyen jellegű ügyek mellé, a Bakonyi Finnbarátok és az Erdélyi Baráti Kör tagjaival is rendszeresen veszünk részt különböző környezetszépítő akciókban. Már a szervezés elején nagyon örültem, hogy végre valakinek fontos lett a Cuha és környéke. Én most egyedül jöttem, így mikor *Bohon Gabi* is jelentkezett, boldog voltam, hogy lesz ismerős, és a vele érkező gyerekek is rendkívül ügyesek, szorgalmasak voltak. Örültem, hogy sokan voltunk, és hogy ennyi embernek szívügye a környezet megóvása. A Cuha-patak és környéke az ország turisztikai szempontból népszerű helye, vigyázni kell rá, hogy szívesen jöjjenek erre a vidékre a turisták. Minden tiszteletem a szervezőké, és örömömre szolgál az ilyenfajta önkénteskedés.

Bohon Gabriella (pedagógus, Zirc): – Amikor olvastam erről a kezdeményezésről, nem volt kérdés, hogy ott leszek, és az sem, hogy nem egyedül. Mindig is nagy jelentőséget tulajdonítottam a természetvédelemnek, és ebben a szellemben nevelem a fiamat. Ráadásul rengeteget biciklizünk a Bakonyban, köztük a Cuha-völgyben! A húgom fiainak is igyekszünk átadni ezt az értéket, amit hitelesen igyekszünk képviselni. Minden második hétvégén nálunk vannak, és éppen akkor is itt voltak. Mikor pénteken megkérdezték, hogy mi lesz a program, hihetetlen lelkesedéssel fogadták, hogy megyünk szemetet szedni a Cuha-völgybe! Nagyon szorgalmasan dolgozott mind a három fiú, öröm volt együtt dolgozni velük. Az külön nagy szerencse, hogy *Müllerné Wenczel Rita* is velünk volt. Jól összeszokott csapat vagyunk!

Brett Ákos (fiatal, Borzavár): – Mint a többséget, engem is bosszant, elszomorít, ha kirándulás közben szemetet találok az erdőben, út szélén. De mivel általában az ember nem úgy készül, így nem tud nagyobb mennyiséget felszedni, a bosszankodásban ki is merül a dolog. Ezért jók az ilyen akciók, amikor fix helyen és időpontban, szervezett módon történik a szemét begyűjtése. Társaságban egyébként is jobb hangulatban telik a munka, meg mivel nagy kiterjedésű területekről van szó, így érdemesebb egy adott területre koncentrálni. Mint átlagember, legtöbbet a környezetért a szelektív hulladékgyűjtéssel, illetve a fogyasztás mérséklésével tudok tenni. Ha őszinte lehetek, szerintem sehogy se lehet tudatosítani a környezetbarát gondolkodást. Aki elcipel magával egy üdítős üveget a határba, majd a tartalma elfogyasztása után egész egyszerűen csak eldobja, azokon nemigen lehet változtatni. A legjobb lenne a műanyag csomagolóanyagok visszaszorítása, vagy magas betétdíj kiszabása.

A riportot és a körkérdést készítette: Encz Ilona

1. Újranyitottak az óvodák, visszaállt a tantermi oktatás az alsó tagozaton – a felső tagozatosok továbbra is online tanulnak

Április 19-től újraindult a tantermi oktatás az általános iskolák alsó tagozatán és az óvodák is kinyithatták kapuikat. A felső tagozaton május 10-ig online tanítás van érvényben. Körképünk első részében az általános iskola és az óvoda vezetőjét kérdeztük.

Az alsó tagozatos diákok már visszatérhettek az iskolapadba. A rendelkezés szerint szülői kérésre az intézmény vezetője engedélyezheti a gyermek távolmaradását, ami igazolt hiányzásnak számít. *Burján István*, a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola igazgatója elmondta, sem a tanulóknak, sem a pedagógusoknak nem okozott akadályt a jelenléti oktatásba történő visszaállás. A gyerekek otthon tartásának lehetőségével a szülők egyharmada élt, a miniszter úr kérésének megfelelően az intézmény rugalmasan kezeli a hiányzásokat. Azok a diákok, akiknek 250 órát meghaladó hiányzásuk van és nem értékelhető a teljesítményük, a tanév végén osztályozó vizsgát kell tenniük. Ennek az eshetősége azonban nem áll fenn a zirci általános iskolában, mert mint azt az oktatási intézmény vezetőjétől megtudtuk, a tanulók már rendelkeznek annyi érdemjeggyel, ami lehetővé teszi a korrekt lezárásukat a tanév végén.

A tantermi oktatás az alsó tagozaton az előírt óvintézkedések betartásával indult újra, erre több fórumon is felhívta az iskola a szülők és a gyerekek figyelmét. Továbbra is kötelező a maszkviselés közösségi térben, a távolságtartás, a kézfertőtlenítés, az iskolába történő belépéskor pedig testhőmérséklet-mérés történik.

Az általános iskoláknak március 8-tól kellett átállniuk az online oktatásra, és a felső tagozatosoknak május 10-ig továbbra is ebben a formában kell folyatni a tanulmányaikat. Burján István hangsúlyozza, a tavaly megszerzett tapasztalatok birtokában könnyebb volt megszervezni a digitális oktatásra való átállást. Több platformot használnak, mint korábban.

Az intézmény kollektívájánál rendkívül magas volt az oltási hajlandóság. A pedagógusok és a nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő munkatársaknak a 98 százaléka megkapta legalább az első oltást, sokan már a második vakcinát is. Csekély azok száma, akik nem regisztráltak, s olyan dolgozók is vannak, akik már átestek a betegségen, s egy ideig nem kaphatnak oltást.

Burján István érdeklődésünkre arról is tájékoztatott, hogy a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola első évfolyamára összesen 61 tanulót írattak be, ami megegyezik a tavalyi létszámmal. Az osztályba sorolásuk április 23-ig történik meg, minden tanuló abba az osztályba kerül, amelyikbe jelentkezett.

Az elmúlt mintegy másfél hónapban az óvodák is zárva tartottak, és csak gyermekfelügyeletet tarthattak. Április 19-én azonban újra a megszokott rend szerint folytatódhatott a nevelőmunka Zircen is. – A rendkívüli szünetben zsiliprendszerrel működtettük az óvodát, ez azt jelentette, hogy a gyermekek a bejáratnál búcsút vettek a szüleiktől. Az újranyitásnál a megszokott működési rendhez tértünk vissza, a szülők a csoport öltözőjéig kísérhetik be gyermekeiket – ismertette az eljárásrendet *Kovács Mónika*, a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde intézményvezetője. Az óvintézkedések betartására természetesen a zirci nevelési intézményben is kiemelt figyelmet fordítanak. Az átfertőtlenített intézménybe csak maszkba léphetnek be a szülők, a folyosókon és az öltözőben a távolságtartás szabályait be kell tartani. A gyermekeket testhőmérséklet-mérés után engedik be a csoportba. Az óvodát 132 gyermekkel nyitották újra, ez a létszám a járványügyi adatok tükrében folyamatosan változik. Minden óvodást a saját csoportjában fogadtak.

Az intézmény vezetőjétől azt is megtudhattuk, hogy a gyermekfelügyelet lehetőségét több szülő is igénybe vette, három csoportot folyamatosan működtettek, figyelembe véve a terhelhetőséget, egy csoportba 12 főnél több gyermeket nem helyeztek el. Ebben az időszakban az óvodapedagógusok szakmai feladatokat láttak el, kapcsolatot tartottak csoportjukba járó gyermekekkel és szüleikkel, elektronikus formában eljuttatott játékos feladatokat küldtek a szülőknek, közreműködtek az intézmény „Zöld óvoda” pályázatának elkészítésében, foglalkoztak az intézményi dokumentumok frissítésével és felkészültek a gyermekek fogadására. A dajkák elvégezték az intézmény tavaszi nagytakarítását, különös gondot fordítva a fertőtlenítésre, illetve részt vettek az udvar rendezésében, a kültéri játékok rendbetételében.

A bölcsődék az óvodai kényszerszünet időszakában is folyamatosan működhettek. Kovács Mónika erre is kitért, szerencsére az elmúlt három-négy hónapban nem volt megbetegedés a dolgozók körében, feladataikat megfelelő létszámban tudták ellátni.

Munkatársaiknál az oltási hajlandóság folyamatos növekedést mutatott a járványügyi adatok emelkedésének időszakában, jelenleg a bázisintézményben 87 százalékos az átoltottság. A második oltást május közepén fogják megkapni a nevelési intézmény dolgozói.

2. Online oktatás, írásbeli érettségi, virtuális ballagás

A középiskolákban május 10-ig továbbra is online oktatás van érvényben. Közeleg az érettségi, a ballagó diákokat a ballagás napján ismét virtuálisan tudják csak elbúcsúztatni. Körképünk második részében a zirci középiskolák vezetőit kérdeztük.

– Most már lassan fél éve, hogy a középiskoláknak át kellett állniuk az online oktatásra. Könnyebb volt-e megszervezni a tavaszi tapasztalatok tükrében a távoktatást, és hogyan értékeli a tantermi oktatás november eleji felfüggesztése óta eltelt időszakot?

Horváth Attila igazgató, PSZC Reguly Antal Szakképző Iskolája és Kollégiuma: – A digitális munkarendre történő átállásunk zökkenőmentesnek mondható, hiszen már volt tapasztalatunk is, illetve volt bő két hónapunk rákészülni. A tavalyi digitális osztálytermek többségét tovább lehetett vinni, a belépő 9. évfolyamosoknál pedig létrehozták oktatóink a kurzusaikat. A digitális munkarend véleményem szerint még az elméleti tantárgyak esetében sem tudja száz százalékban kiváltani a személyes találkozáson alapuló oktatást, de rengeteg tapasztalatot szereztünk (tanulók és oktatók is), melyet a későbbiekben is kamatoztatni tudunk.

Balázsné Györek Zsuzsanna igazgató, III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium, Technikum és AMI: – A tavaszi tapasztalatok után az idei tanévet már egy intézményi protokollal kezdtük, amibe beépítettük a hasznos tapasztalatokat, azokat a területeket, melyekre a tavaszi „első menet” világított rá. Szabályoztuk a platformokat, a kötelező kontaktórák számát, a hiányzások beírását/igazolását. Mi már tavasszal is egységesen a GoogleClass platformot használtuk, ettől ebben a tanévben sem tértünk el. A kontaktórák három fajta felületen zajlottak. A tanulók és a tanárok is egyre enerváltabban végzik az online feladataikat. Mindkét fél részéről elmondható: aki lelkiismeretesen végzi a dolgát, az online módon is ugyanígy áll a feladataihoz, aki viszont hajlamos volt a jelenléti oktatás alatt is megfeledkezni a feladatairól, az az online tanítás/tanulás alkalmával teljesen leszakadt, munkája értékelhetetlenné vált. Ezeket a tanulókat (szerencsére csak nagyon kevesen voltak) is próbáltuk elérni valamilyen módon.

– A gyakorlati oktatás megvalósítása hogyan történik az online térben?

Balázsné Györek Zsuzsanna: – A gyakorlati oktatás online módon addig működött hatékonyan, míg a szakmai feladatokat meg lehetett oldani otthoni körülmények között. Minden szakmát oktató tanár úgy alakította a tanmeneteit, hogy ez megvalósulhasson.

A szakmai igényességet elősegítette az online módon átadható elméleti anyag mennyisége, ezen a téren talán előrébb is tartunk az elvártnál. 2021. január 4-től iskolánkban az egészségügyi előírások teljes betartásával a szakmai gyakorlati órákat jelenléti formában tartottuk meg órarendünk módosításával és a közismereti tantárgyakat tanító tanárok együttműködésével.

Horváth Attila: – A legnagyobb nehézség a gyakorlati oktatás területén jelentkezett. Bár március 8-ig tanulóink kiscsoportokban (max. 10 fő) részt vehettek gyakorlati foglalkozásokon (mind külső, mind belső képzőhelyen), addig március 8-tól ez sem volt lehetséges. A gyakorlati oktatást is kénytelenek voltunk áthelyezni a digitális világba. Természetesen nem elvárható, hogy minden tanulónak, családnak legyen otthon minden szükséges eszköz a szakma gyakorlásához, ezért jellemzően projektfeladatokat, műveletterveket, rajzokat kellett készíteniük, értelmezniük. Gyakorolhatták a jegyzőkönyvek készítését, kitöltését.

– Ha csak ebben a tanévben bő egy hónapra is, de május 10-én visszatérhetnek pedagógusok, diákok az intézménybe. Várják már a tantermi oktatás újraindulását?

Horváth Attila: – Mindenki nagyon várja már, hogy a járványhelyzet lehetővé tegye a visszatérést. A szorgalmi időszak végén a 9. évfolyamos szakképzős iskolásokra pedig még vár az ágazati alapvizsgájuk, melyre a felkészülést nagyban segítené a jelenléti oktatás.

Balázsné Györek Zsuzsanna: – Személy szerint én nagyon várom, hogy újra együtt legyünk tanulóinkkal, mert a tanítás/tanulás így a leghatékonyabb. Viszont tapasztalatom szerint a diákok már nem szeretnének visszajönni ebben a tanévben, aminek valószínűleg pszichológiai háttere van.

– A főszabály szerint az érettségin idén csak írásbeli vizsgák lesznek, gyakorlati és szóbeli vizsgák jellemzően nem. Mikor kerül sor intézményükben az érettségire és hogyan készülnek rá? Milyen óvintézkedéseket alkalmaznak majd a vizsgák idején?

Balázsné Györek Zsuzsanna: – A központi utasításoknak megfelelően szervezzük az érettségi vizsgákat, lassan már rutint szerzünk ebben, hiszen túl vagyunk már a központi felvételin és a művészeti alkalmassági vizsgán is. Az egészségügyi óvintézkedések maximális betartására törekszünk. Az írásbeli érettségik május 3-20-ig fognak tartani iskolánkban. A tanárok felügyeleti beosztását összeállítottuk. A vizsgatermekben a maximális főt 10-re korlátoztuk. Az ültetésnél vigyázunk a 1,5 méter betartására. Az épületbe való bemenetel előtt ellenőrizzük a vizsgázók testhőmérsékletét. Biztosítjuk a kézfertőtlenítőt termenként, folyosónként. Vigyázunk, hogy ne jöjjön létre csoportosulás. Kötelező a maszk viselése az iskola területén (kivéve az írásbeli érettségizőknek a tanteremben a vizsgadolgozat írása alatt).

Horváth Attila: – A május 3-ai héten kezdődnek az érettségi vizsgáink, mint bárhol az országban, lesz testnevelés tárgyból is vizsgázó, akinek gyakorlati és szóbeli vizsgán kell bizonyítania tudását. Az óvintézkedések a tavalyihoz hasonlóak lesznek az idei vizsgaidőszakban is. Kötelező kézfertőtlenítést és testhőmérséklet-mérést követően lehet az iskolába belépni, maszk használata az intézményben történő közlekedés, várakozás alatt kötelező lesz, írásbeli közben nem kötelező. Szakmai vizsgáink május 10-én kezdődnek, itt írásbeli és gyakorlati vizsgatevékenységeket bonyolítunk le, a szóbeli nem kerül megszervezésre. A vizsgadokumentumok érintése oktatóink által kesztyűben történik, illetve az írásbeli dolgozat 24 órás „pihentetés” után adható át a javítónak. Az írásbeli érettségi dolgozatok megtekintésére is a szokásos 1 nap helyett 2 áll rendelkezésre, ekkor a vizsgázó oldalanként fényképet készíthet a dolgozatról, észrevételeit írásban küldheti el.

– Az idén érettségiző diákok jóval hosszabb időre szorultak az online oktatási térbe, mint a tavaly végző társaik. Hátrányosabb helyzetben vannak ők a vizsgákra való felkészülést illetően?

Horváth Attila: – A jelenléti oktatást nem tudja kiváltani a digitális oktatás, de oktatóink mindent megtesznek annak érdekében, hogy a vizsgázókból kihozzák a legtöbbet. Tekinthető hátrányosabbnak a helyzetük, de jelenleg az egészségünk, illetve a vírus terjedésének megállítása a legfontosabb.

Balázsné Györek Zsuzsanna: – Természetesen a tantermi környezet hatékonyabb oktatást tesz lehetővé. Főleg a kevésbé motivált tanuló került hátrányosabb helyzetbe. A motivált tanulók kihasználták az iskolánk által nyújtott érettségire felkészítő kiscsoportos foglalkozás lehetőségét is tantermi keretek között, amíg ezt a járványhelyzet lehetővé tette. Azok a tanulók, akik nem képesek önállóan tanulni, hátrányba kerültek az önállóan tanulni tudó társaikkal szemben, amit mi próbáltunk kompenzálni.

– November 11. óta folyamatosan lehet szervezni iskolai, kiscsoportos konzultációkat az érettségire való felkészülés jegyében. Volt-e lehetőség erre iskolájukban, és ha igen, milyen gyakori volt eddig ennek igénybevétele?

Balázsné Györek Zsuzsanna: – Volt konzultációra lehetőség. Akiknek komoly céljaik voltak, éltek is ezekkel a lehetőségekkel, heti rendszerességgel a gimnáziumi és művészeti képzésben egyaránt. Minden héten heti 4-4 tanórát ajánlottunk fel tantárgyanként végzőseinknek a kötelező érettségi tárgyakból (magyar, matematika, történelem, idegen nyelvek) és az érettségi előkészítőre járó tanulóink is konzultálhattak személyesen (pl.: biológia, földrajz). Ezúton köszönöm kollégáimnak, hogy a nagy leterheltségük mellett is vállalták ezeket a felkészítő foglalkozásokat a többi tanórájuk mellett!

Horváth Attila: – Szakképző intézményként ránk az ITM Egyedi Miniszteri Határozata volt az irányadó, melyben a személyes jelenlétű konzultációk tartása nem volt megengedett, így a „plusz” segítséget is az on-line térben vehették igénybe tanulóink. A legújabb, április 16-án kapott egyedi miniszteri határozat alapján tarthatunk kiscsoportos konzultációkat a végzősöknek az egészségvédelmi intézkedések szigorú megtartása mellett. A konzultációk keretében mind elméleti, mind gyakorlati foglalkozásokon részt vehetnek végzős tanulóink.

– A tavalyi hasonló helyzethez képest változás, hogy az előrehozott érettségiket megtartják. Amennyiben éltek ezzel diákjaik, erre mikor kerül sor intézményükben?

Horváth Attila: – Intézményünkben nem lesz előrehozott érettségi.

Balázsné Györek Zsuzsanna: – Az előrehozott érettségi egy diák életében nagy lehetőség. Idén idegen nyelvekből és informatikából 25 fő 10. és 11. évfolyamos tanulónk jelentkezett előrehozott érettségire. Érettségi vizsgájukra a végzősökkel együtt kerül sor.

– Ahogy tavaly is, úgy idén is meg kell szervezni a szóbeli vizsgákat azon tantárgyak esetében, amelyek középszinten csak szóbeli vizsgarésszel rendelkeznek. Vannak-e ilyen tantárgyak az érettségin, és ha igen, ezekre a szóbeli vizsgákra mikor kerül sor?

Balázsné Györek Zsuzsanna: – Testnevelés tantárgyból középszinten 2 érettségizőnk van, akik június 17-én vizsgáznak; valamint van egy olyan tanulónk, akinek engedélyeztem, hogy az írásbeli vizsgarészt szóbelivel válthassa ki. Ő június 23-án vizsgázik.

Horváth Attila: – Mint említettem, testnevelésből lesz gyakorlati és szóbeli vizsga június 14-én, illetve ekkor szervezünk szóbelit azok számára, akik az írásbelin elérték a 12 százalékot, de a 25 százalékot nem.

– A ballagással kapcsolatban van-e már valamilyen információjuk? A tavalyi év mintájára várhatóan idén is virtuális búcsúztatásra kerülhet sor?

Horváth Attila: – Ebben az évben sem tudunk hagyományosnak tekinthető ballagást tartani, de készülünk az on-line térben a végzősöktől való búcsúzásra.

Balázsné Györek Zsuzsanna: – Sajnos idén is csak virtuális búcsúztatásra van lehetőségünk május 1-jén 10.00 órakor, a ballagás napján. Szeretném megköszönni a Stúdió KB munkatársainak, hogy az elmúlt évhez hasonlóan segítenek ennek a felvételében! Diákjaink javaslatára gondolkodunk azon is, hogy amennyiben a járványhelyzet megengedi, június végén, az évzárókor megtartjuk a végzőseink ballagását.

– Van-e arról számadat, és ha igen, publikus-e, hogy intézményük pedagógusainak milyen volt eddig az oltási hajlandósága?

Balázsné Györek Zsuzsanna: – Az iskola dolgozóinak több mint 90 százaléka már megkapta az első oltást.

Horváth Attila: – Ilyen felmérés nem készült, mindenkinek a saját döntése volt, hogy élt-e a soron kívüli oltás lehetőségével.

KG

Varrónők Zircen

Hogyan öltözködtek a zirci lányok és asszonyok a 20. század első felében?

Ebben a korban a női öltözetre a polgári viselet volt a jellemző. A tisztviselők, földbirtokosok, hivatalnokok a kaszinóban találkoztak, ahol kártyázás, társalgás közben a helyiség ügyeit is megtárgyalták. 1912 februárjában a zirci kaszinóban a Korcsolyaegylet bálját tartották, a helyi újságban a bálon megjelent hölgyek ruháit is leírták. Az asszonyok öltözete fehér vagy mályvaszínű csipkeblúz, hímzett selyemblúz, galambszín foulard kosztüm volt, a lányok hímzett fehér, kék vagy rózsaszín batisztblúzt hordtak.

A lakosság nagy része iparos volt, akik a lányaikat iskoláztatták és öltöztették. A gazdák is inkább a polgári stílust kedvelték. A sváb öltözködés jellegzetességeinek emléke ebben a korban még megmaradt, az idősebb nők a hajukat kontyba fogták és kendővel kötötték be, de a gazdalányok inkább már kalapot viseltek. Jellegzetes volt a télikabát helyett viselt berliner kendő, és a házon belül viselt tutyi (horgolt papucs, aminek a talpát zsákvászonnal erősítették).

Kik készítették a nők ruháit? A Zirc és Vidéke korabeli számaiból megtudhatjuk. Már a század első évtizedeiben hirdették magukat a varrónők. A Singer Co. Varrógép RT varrótanfolyamot szervezett 1906-ban, a női felsőruha és fehérnemű szabását, a műhímzés minden ágát teljesen és megelégedésükre megtanulták ifj. Wolf Jánosné, Anczenberger Erzsi, Masszi Mariska, Szokoli Juliska, Breinich Mariska. Az asszonyok saját használatra varrógépet is vettek. 1909-ben Szabó Vendel női szabó hirdeti magát, készít blúzokat, pongyolát, menyasszonyi és princess ruhát. 1909-ben özvegy Ehrenthal Mórné női felsőruha tanfolyamát sikerrel zárta. Budapesten tanulta a fehérneművarrást Piedl Józsefné Anczenberger Ida, akinek szép boltja volt a Kossuth Lajos utca elején, ahol nemcsak drogéria működött, de varrtak is.

Wetzl Jánosné és lányai, Lujza és Matild divatos blúzokban, 1909.

Zirc leghíresebb varrodája az 1920-as évektől kezdve az államosításig **Szemmelveisz Gottfriedné**, született Kovács Margit (1894-1975) műhelye volt. A Kovács család Cseszneken, a 12. vasúti őrházban lakott, az édesapa pályaőr volt. Margit 1914-ben kötött házasságot Szemmelveisz Gottfried zirci cipészmesterrel, házasságukból három gyerek született. Varróműhelye a Deák Ferenc utcában, az egykori Amberg házban volt. Cipészmester férje korán meghalt, egyedül nevelte fel három gyermekét. Mindenki csak Néninek vagy Margit néninek nevezte. Jó ízlése volt, ügyesen a legbonyolultabb menyasszonyi ruhákat is meg tudta varrni. Mindig több lány dolgozott nála, akik a tanoncéveiket töltötték, és a női szabó segédvizsgát sikerrel letették.

A varroda két szobában működött, az egyikben három varrógépen dolgoztak a lányok, míg mások kézzel varrtak. Sok kézimunka volt a ruhákon. A másik szobában volt egy tükör a próbákhoz, divatlapok, és egy próbababa is. Az elkészült ruhákat szépen kivasalva a varrólányok házhoz is vitték.

A harmincas évek báli szezonjában megnövekedett a munka a varrodában. Olyan bálok voltak, amelyeken a lányoknak előírták a báli ruhájuk mintáját. Egyik évben volt a pöttyös bál, másikban a rózsás bál, harmadikban a magyar bál, minden szezonra új ruhát varrtak. Az esküvőkre itt készültek a gyönyörű fátyolos menyasszonyi ruhák, és a koszorúslányok rózsaszínű fodros ruhái. A kislányok elsőáldozási ruháit is itt varrták.

Sok zirci lány, aki nem hivatásszerűen akart varrni, itt tanult pár hónapig. Megtanulták, hogyan kell méretet venni, szabásmintát készíteni, kiszabni és megvarrni a ruhát. Megismerték a különböző ruhaanyagokat és varrásmódokat is. Megbeszélték, kinek milyen színű, milyen anyagú, milyen fazonú ruha illik. Később aztán a lányok megvarrtak maguknak mindent.

A tanoncok közül híres lett **Kaufmann Mária** (Cuni) (1920-2008), később Ambrus Miklósné. Édesapja, Kaufmann István jómódú cipészmester vállalta, hogy a lánya taníttatását és biztosítását fizeti. Cuni a négy polgári befejezése után, 1937 májusában került Szemmelveisz Gottfriednéhez. Tanoncideje egy évig tartott. Az ezt követő vizsgán női szabó segéddé nyilvánították, segédlevelét Wolf János, az ipartestület elnöke írta alá. Vizsgadarabja saját magának készített báli ruha volt. Később is a varrodában dolgozott. Miután férjhez ment, önállóan folytatta a szakmát, főleg férfiingeket, férfiaknak fehérneműt, ágyneműt varrt. Az ágyneműt monogrammal látták el, slingelték, gomblyukazták. Férje, Ambrus (Amberg) Miklós apáti titkár, 1944-ben hadbavonult, csak 1947-ben tudott hazajönni a fogságból. Felesége a bizonytalanságban, szenvedésben, a háború és az azt követő idők szörnyűségei között naplószerűen leveleket írt neki egy füzetbe, amit unokaöccse, Amberg Lajos közzétett „*Cuni néni kockás füzete*” címmel. Nagyon szép lírai írás arról, hogy a két egymást szerető ember nem adta fel a reményt hosszú éveken át.

A mai József Attila utca 11. szám alatt volt özvegy **Martinkovics Jánosné** varrodája. Először a ház alsó szintjén működött, majd a háború után az udvarba került a műhely. Itt is képeztek segédeket. Nemcsak női ruhákat varrtak, de igényes ágy- és asztalneműt is. Akkoriban a lányok stafírungjához hozzátartozott a monogramos, azsúrozott, slingelt ágynemű. Egyházi személyeknek is készítettek karinget, a templomba oltárterítőket.

Békefi Zoltánné **Manninger Rozália** (1927-2013) is özvegy Martinkovics Jánosné (1886-1957) női szabónál volt tanonc 1944-ig. A képzés magántanulóként folyt, így külön tanulói dokumentum nem készült, a taníttatását édesapja finanszírozta. A képezés befejezése után szakmai vizsgát tett. Az akkori rendelkezések alapján, tekintettel az ellátások szabályozására, zirci telephelyre nem adtak ki női szabó iparengedélyt, így a tevékenységét egy borzavári műhelyben kezdte. 1960-tól kapta meg a zirci telephelyű női szabó ipar gyakorlására a működési engedélyét. Munkáját mindig igényesen, nagy „alkotói” fantáziával végezte. Vendégköre egyre bővülő lett. Szülei korábbi kapcsolatai révén sokat segített az egyházközség papi ruháinak javításában is. A színjátszó kör tagjaként több ruha, jelmez tervezésében és elkészítésében is közreműködött. Lánya, Békefi Aranka írta róla:„Nagyon jóleső érzés, hogy még mindig találkozok olyan "hölgyekkel" akik szívesen hordják az általa készített ruhákat”.

Kedvelték Müller Alajosné **Kirsteuer Erzsike** (1901-1956) sikkes ruháit. Az ő varrodája a Reguly közben volt, sok lánynak, asszonynak varrtak, tanoncok is kikerültek a keze alól. Férje, Müller Alajos és testvére, Kirsteuer Mihály férfiszabó volt.

Sokan emlékeznek még a nagyon ügyes varrónőre, **Bittmann Ilonára** (1923-1971), később Szakács Ferencnére, aki szintén Margit néninél tanulta a szakmát, majd a mesterlevelét Budapesten szerezte meg. Az 1940-es években Ilona szalon néven önálló varrodát nyitott a legutóbb Monostor cukrászdaként működő épület melletti helyiségben, amelyet 1950-ben államosítottak. Ő is tanított lányokat, szervezett varrótanfolyamokat. Duka Erzsébet (Bözsi) is nála tanult, aki később Budapesten is megállta a helyét varrónőként.

A Néninél tanult Wetzl Annus (később Wilde Béláné). Emlékeznek még arra, hogy Hebling Etelka (Szaturiné), Kasper Rozália (Aschenbrennerné), Kőrös Lajosné Anci, Szemmelveisz Magda (Holl Andrásné) is Szemmelveisz Gottfriednénál tanulta a szakmát. Miután a varráshoz szükséges ismereteket elsajátították, nemcsak maguknak, a rokonoknak,

szomszédoknak, barátoknak is varrtak. Zircen ismert varrónők voltak Doberné Bittmann Irén, Baumann Mihályné Bittmann Mariska, Horváth Jenőné Regenye Mária, Hackné Kadnár Mária, Mikóczi Margit. Bognár Antalné Szalay Emma a kézimunkáiról volt híres, szép azsúrozott, hímzett, madeirázott asztal- és ágyneműket varrt.

A házaknál varrónapokat tartottak, jött a varrónő, Lőrincz Árpádékhoz Aschenbrenner Ernőné Kasper Rózsi. Ilyenkor szokás volt összeszedni a varrni-, alakítani-, javítanivalót. A régi ruhákat kifordították, hogy az elkopott részek befelé kerüljenek, kabátból kosztümöt, nadrágból szoknyát varrtak, sokszor napokig tartott a munka. A lányoknak a közelben kellett lenni, hogy bármikor próbálni tudjanak, közben elkészültek a gyerekruhák is.

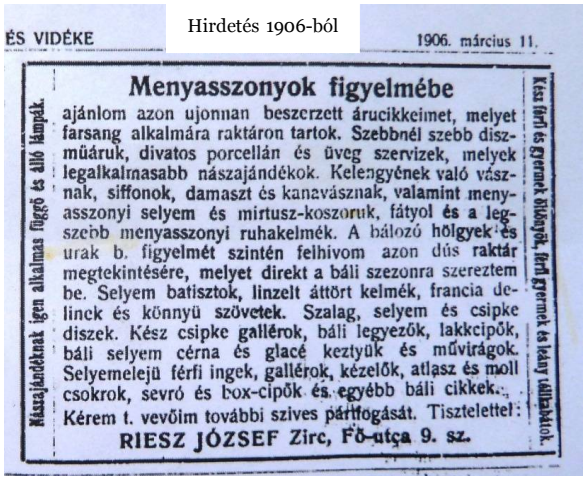
Zircen a varráshoz szükséges textil kínálata is elsőrangú volt. Először a Deák Ferenc utcában, majd a Főtéren működött a híres Baumel textilkereskedés. Baumel Gábor szerezte be az anyagokat, a győri Richards gyárból a gyapjú- és finom posztó szöveteket, a pápai Perutz gyárból a színes pamut- és vászonanyagokat. Baumel Imrére, a bolt vezetőjére, és a bolt választékára a mai napig sokan emlékeznek.

Köszönet a segítségért: Lőrincz Máriának, Amberg Lajosnak, Müller Anikónak, Békefi Arankának, Szakács Ilonának, Slajchóné Baumann Lujzának, Kőrösné Bittmann Angélának. A fényképekért köszönet Amberg Lajosnak, Müller Anikónak, Békefi Arankának.

Cuhavölgyi Klára

Felhasznált irodalom:

- Ferber Katalin: Az elárult Japán. Út Fukusimáig. – Kalligram, 2015.
- Zirc és Vidéke korabeli számai

ÉS VIDÉKE 1906. március 11.

Menyasszonyok figyelmébe

ajánlom azon ujonnan beszerzett árucikkeimet, melyet farsang alkalmára raktáron tartok. Szebbnél szebb diszműáruk, divatos porcellán és üveg szervizek, melyek legalkalmasabb nászajándékok. Kelengyének való vásznak, siffonok, damaszt és kanavásznak, valamint menyasszonyi selyem és mirtusz-koszoruk, fátyol és a legszebb menyasszonyi ruhakelmék. A bálozó hölgyek és urak b. figyelmét szintén felhivom azon dús raktár megtekintésére, melyet direkt a báli szezonra szereztem be. Selyem batisztok, linzelt áttört kelmék, francia delinek és könnyü szövetek. Szalag, selyem és csipke diszek. Kész csipke gallérok, báli legyezők, lakkcipők, báli selyem cérna és glacé keztyük és művirágok. Selyemelejü férfi ingek, gallérok, kézelők, atlasz és moll csokrok, sevró és box-cipők és egyébb báli cikkek.

Kérem t. vevőim további szives pártfogását. Tisztelettel:

RIESZ JÓZSEF Zirc, Fő-utca 9. sz.

Kész férfi és gyermek öltönyök, férfi gyermek és lány ulsterekből. Készjándéknak igen alkalmas függő és álló lámpák.

Hirdetés 1906-ból

Szemmelveisz Gottfriedné (középen áll) varrodája 1937-ben

Punk Magdolna esküvői ruhája, 1948. (családi albumból)

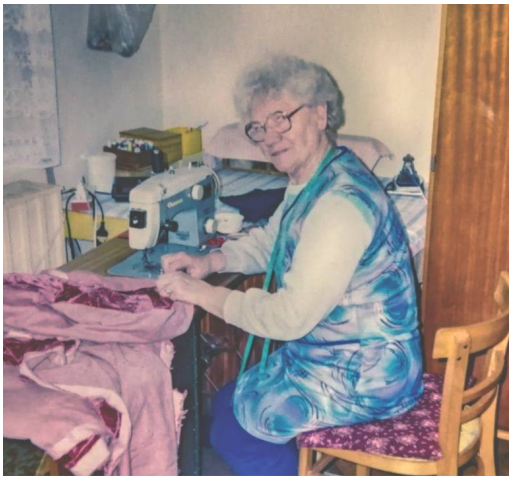

Kaufmann Mária báli ruhája, 1937

Nagyanyám varrodája a tanoncokkal, 1942. Nagyanyám középen

Szemmelveisz Gottfriedné (középen ül), felette Wetzl Annus, jobbra tőle ül Kaufmann Mária (Forrás: Ferber Katalin könyve)

Manninger Rózsi (Békefiné)

Kirsteuer Erzsébet (Müllerné)

A ZIRCI JÁRÁSI IPARTESTÜLETTŐL.

SEGÉDLEVÉL.

Kaufmann Mária nőiszabó tanoncot, aki Zirc-en 1920 évi szeptember hó 18-a született, a polgári iskola negyedik osztályát elvégezte, Szv. Szemmelveisz Gottfriedné női szabó műhelyében Zirc-en 1 évi hó 1-től 1938 évi április hó 30-ig tanonci szolgálatot teljesített, ezenkívül női szabó műhelyében 1937 évi hó 1-től 1938 évi április hó 30-ig tanonci szolgálatot teljesített, a tanoncokra vonatkozó szabályokat megismerte, a tanoncokra előírt szakmai és általános műveltségi tárgyakból a tanoncképesítő vizsgát sikeresen letette, a tanoncképesítő vizsgáról szóló bizonyítványt megkapta, a tanonciskola látogatásának kötelezettsége alól fel volt mentve — és az 1938 évi április hó 30-a tartott segédi vizsgálaton a női szabó iparban jó eredménnyel tanusított, ezennel női szabó segédet nyilvánítjuk.

Kelt. Zirc-en, 1938 évi május hó 5-n.

Kaufmann Mária segédlevele

Nincs semmi titok, egyszerűségből fakad a szépség

Nem esik túlzásokba, munkáiban az egyszerű, szolid dolgokat lehet felfedezni, nem jellemző a túldíszítettség, „a kevesebb néha több” mondást mindig szem előtt tartja. A virágkötészet mellett eredeti szakmájával is foglalkozik *Hoffmann Alexandra*.

– A környékbeliek Szegvári Alexként ismernek. Anyukámat a rendelőből, apukámat az általános iskolából – Nándi bácsi – ismerhették. Nekik köszönhetem, hogy itt vagyok! Zircen születtem, általános iskolába és gimnáziumba is idejártam, majd ezután Veszprémben szereztem meg a fodrász szakmámat. Borzaváron volt egy kis szalonom, ahol dolgoztam. Majd férjhez mentem és nem sokkal később két gyermeket szültem. Ármin közgazdász, Bianka tervezőgrafikus. Nagyon büszke vagyok rájuk – mondja bemutatkozásában Hoffmann Alexandra virágkötő és fodrász, akit írásban kerestünk meg kérdéseinkkel „Alkotósarok” sorozatunkban.

Sokáig virágboltban dolgozott, majd 2020 őszétől saját vállalkozást indított, visszatért eredeti szakmájához, a fodrászathoz, és mellette virágkötőként tevékenykedik. A kettős profil közül a fodrászatot talán nem kell bemutatni, önmagáért beszél, a virágkötészet azonban ennél jóval összetettebb: különböző élő-, selyem-, szárazvirágok kompozíciója, kegyeleti termékek, csokrok készítése, rendezvény díszítése is a szolgáltatásai közé tartozik Alexandrának. Emellett egy nyolc tagot számláló csoportban tanácsadóként is tevékenykedik, az a céljuk, hogy ötleteikkel megkönnyítsék a háziasszonyok munkáját a konyhában.

Hoffmann Alexandra már az Anyák-napjára készül kreatív alkotásaival

– Mióta foglalkozik virágkötészettel, hogyan kezdődött, miáltal nyert rá indíttatást?

– A frizuráktól kicsit elkalandoztam, amikor a Szi-Keserűné Babi néni elcsalt engem a saját kis virágboltjába dolgozni. Akkor még nem sokat értettem a virágkötészethez. Megmutatta, hogyan kell koszorút kötni. Innentől már nem a fodrászatban folytattam a munkát, hanem belecsöppentem egy másik világba. Itt kezdődött a „nagy szerelem”. A virágok illata, a különböző alkotások varázsa.

– Azt olvastam a virágkötészetről, hogy tanulható tanfolyamon, de legfontosabb eleme a kreativitás és a fantázia, ami nyilván megvan Önben. Örökletes ez a tulajdonság, egyáltalán milyen adottságokkal kell rendelkezni ahhoz, hogy valakiből virágkötő váljék?

– Igen, én is elvégeztem egy tanfolyamot, de a kézügyességet a nagymamáméktól örököltem. Szerettem rajzolni, festeni, kipróbáltam a makramét, jártam kosarat fonni, szívesen origamiztam. Emlékszem, tizenéves voltam, amikor a nagypapámtól varrógépet kaptam. Nem volt akadály egy inget megvarrni. Már kislánykoromban horgoltam, hímeztem, a gimiben a tanáraimnak pulóvert kötöttem. Fontos az érzék a színek párosításához, a kompozíció összeállításához, és a leleményesség a kihívásoknál. Nem esek túlzásokba, a munkáimban az egyszerű, szolid dolgokat lehet felfedezni, nem jellemző a túldíszítettség, hiszen a kevesebb néha több. Ezt a mondást mindig szem előtt tartom.

– Hogyan zajlik az alkotói folyamat a tervezéstől a kivitelezésig? Mennyi időt vesz igénybe egy virágcsokor elkészítése, és mi a titka, hogy olyan különlegesek az alkotásai?

– Nagyon fontos a kommunikáció, a vásárló elképzelése, amit a fejemben összerakok, elképzelem, látom a kész alkotást, akkor neki lehet állni. Pikk-pakk megvan. Nincs itt semmi titok! Aki ismer, tudja, hogy egy alkotásba a szívemet is belekötöm.

– Milyen anyagokat, alkotóelemeket használ fel egy-egy csokor elkészítéséhez?

– Egy élő csokor készítésénél a legfontosabb a friss virág, zöldek, levelek, a csomagolás lehet vízhatlan, organza, masni, üdvözlőfelirat, táblácska, kiegészíthetjük színben hozzápasszoló száraz dekortermékkel is.

– Van-e legkedvesebb alkotása, vagy olyan, amihez valamilyen szép emlék köti?

– Egy csodálatos eseményre az életünkben, a fiam esküvőjére készült Luca menyasszonyi csokra, kitűzők, autókorzó, főasztal dísze, koszorúslányok bokrétái.

– Mire a legbüszkébb az eddigi munkásságából?

– A legelső csokorra vagyok a legbüszkébb, amit Gazdig Erzsi segített elsajátítani. Sokat tanultam tőle, amit nagyon köszönök.

– Sok ünnep van a naptárunkban, amelyeken meghatározó szerep jut a virágoknak. Van-e az Ön számára különleges alkalom, rendezvény, amire a legszívesebben készül alkotással?

– A tavaszi ünnepek, mint például a húsvét és anyák napja, ahol megjelennek a színes virágok a vidámságot és a megújulást jelképezve. De számomra a legtisztább, legszebb egy esküvő dekorálása, ebből is, amit legjobban imádok, a menyasszonyi csokor. Nagyon szeretek fehér, halványsárga virágokkal dolgozni. Most ez divat is. Kedvencem a púder, rózsaszín. Gyakran előfordul az üzletekben, hogy meglátok egy ilyen színű ruhát, és az eladó máris mondja: Alex, ez a te színed!

– A virágkötészet mellett fodrászattal is foglalkozik. Előfordult, hogy a virágkötészetben bevált praktikákat egy frizuránál is tudta alkalmazni?

– Gyakran színezem, festem a virágokat, nagy izgalommal várva az eredményt. Ugyanúgy egy frizuránál egy szép masni megkötésének a mozdulatai felelevenednek a konty készítése során. Egy elegáns alkalmi frizurába esküvő-virágdísz fonását is említhetném.

– „Kontyvirág” néven közösségi oldalt is üzemeltet, találóan fejezi ki a név a kettős profilt. A két tevékenység közül melyikre van nagyobb kereslet?

– Erre nem tudok egyértelmű választ adni. Sajnos a vírus jelentősen beleszól az életünkbe. Több fodrászkolléga betegedett meg, vendégeik közül sokan kérték, hogy vállaljam el a frizurájukat. Sorra jelentkeztek férfiak, hölgyek, gyerekek, egy-egy vágásra, festésre, dauerra. Idős emberek, akik nehezen mozognak, félnek a fertőzéstől, ők a legboldogabbak, amikor a lakásukban meglátogatom őket, kicsit elbeszélgetünk és megszépítem őket.

– Egyre több a bátor fiatal, akik örök hűséget esküdnek egymásnak és megtisztelnek azzal a nemes feladattal, hogy én készíthetem az esküvői virágaikat, a menyasszony csodálatos hajkoronáját, valamint a családtagokét. Névnapi, születésnapi, évfordulós ajándékötletekkel keresnek meg, ami lehet élővirág vagy selyemkombináció. Sajnos a legszomorúbb eseményre készülő alkotásokra is sok az igény. Igényes koszorú, sírdísz, amivel végső búcsút vehetünk.

– Huszonkét éve foglalkozik virágkötészettel. Meg lehet újulni? Vannak új ötletek, vagy követendő trendek ebben a szakmában, nyer valahonnan inspirációt?

– Jó pap is holtig tanul, ez nagyon igaz mondás. Változik a világ, változnak az igények. Bármerre járok, a virágboltokba mindig betévedek, megnézem más virágkötők munkáját, nem szégyellek ellesni egy-egy új stílust, esetleg ötvözni a sajátommal. Előfordul, hogy a vásárló elképzelése alakítja ki az új formát. De többféle lehetőség is van az interneten, vannak virágkötő-csoportok, ahol egymással kommunikálunk.

– Közeleg május első vasárnapja, Anyák-napja. Készül valamilyen alkotással az ünnepre?

– Több ötlettel is. Kisebb lakásdekorokkal, virágboxokkal, kosaras összeültetésekkel, és sírdíszekkel, gondolva azokra a szeretteinkre is, akik már nem lehetnek közöttünk.

– A jövőre nézve van valami terve, nagyobb álma?

– Mindenkinek van egy álma...

„Válassz olyan szakmát, amit szeretsz, és akkor soha az életben nem kell dolgoznod.” (Confucius)

Riport: Kelemen Gábor, Fotó: Hoffmann Bianka